

T.C
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

2000-2015 YILLARI ARASINDA YAYINLANMIŞ BAĞLAMA
METOTLARININ LİSANS DÜZEYİNDE BAĞLAMA ÖĞRETİMİNE
UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ

İbrahim GÜNEŞ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT

Sivas
Temmuz, 2017

**2000-2015 YILLARI ARASINDA YAYINLANMIŞ BAĞLAMA
METOTLARININ LİSANS DÜZEYİNDE BAĞLAMA ÖĞRETİMİNE
UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ**

İbrahim GÜNEŞ

Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Güzel Sanatlar Eğitimi
Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak hazırlanmıştır.

Danışman
Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT

Sivas
Temmuz, 2017

KABUL VE ONAY

İbrahim GÜNEŞ'in hazırlamış olduğu "2000-2015 Yılları Arasında Yayınlanmış Bağlama Metotlarının Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimine Uygunluğunun İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, 20.06.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, "Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr.Mustafa Hilmi BULUT (Jüri Başkanı,danışman)

Yrd.Doç.Dr. Ali ÖZDEK (Üye)

Yrd.Doç.Dr. Türker EROL (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../

Doç.Dr.Hakan KOÇ
Enstitü Müdürü

ETİK SÖZÜ

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu (Yönerge)'nda belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- ✓ Bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- ✓ Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- ✓ Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere, bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu ve atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- ✓ Bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ✓ Tezin herhangi bir bölümünü, Cumhuriyet Üniversitesi veya bir başka üniversitede, bir başka tez çalışması olarak sunmadığımı; beyan ederim.

...../...../2017

İbrahim GÜNEŞ

ÖZET

GÜNEŞ, İbrahim, 2000-2015 Yılları Arasında Yayınlanmış Bağlama Metotlarının Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimine Uygunluğunun İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2017

Bu çalışmada, 2000-2015 yılları arasında yayınlanan uzun saplı bağlama metotlarının lisans düzeyindeki bağlama öğretimine işlevsel açıdan uygun olup olmadığı ele alınırken, metotların öğrenmede etkililiği araştırılmıştır. Bağlama metotlarının, lisans düzeyi bağlama öğretimi yapan kurumlarda (güzel sanatlar fakülteleri, Türk müziği devlet konservatuarları, müzik eğitimi bilim dalları) işlevsellik durumlarını irdeleyerek, değerlendirmeler sonucunda metotların lisans düzeyinde kullanılabilirliğindeki sorunlara çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de var olan müzik kurumlarındaki (güzel sanatlar fakülteleri, Türk müziği devlet konservatuarları, müzik eğitimi bilim dalları) bağlama eğitimi veren öğretim elemanları ve 2000-2015 yılları arasında yayınlanan uzun saplı bağlama metotları oluşturmakta, örneklem grubunu ise ulaşılabilen öğretim elemanları ve öğretim elemanlarının konumuz olan yıllar arasında tercih ettiği bağlama metotları oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen kaynakların incelenmesi için doküman analizi, Türkiye’de var olan çeşitli üniversitelerin müzik bölümlerindeki öğretim elemanlarından görüş alınması için anket tekniği, çalışmada daha fazla ve farklı görüşler edinmek için ise bağlama konusunda bir eseri veya metot yazma çalışmaları bulunan öğretim elemanlarına görüşme tekniği uygulanmıştır. Yapılan anket tekniğiyle toplanan veriler; metinler halinde yazılarak, tablo ve grafikler kullanılarak yorumlanmış, görüşme tekniğinde ise sorulara alınan cevaplar birleştirilerek yazılıp, yorumlanmıştır. Sonuç olarak, 2000-2015 yılları arasında yayınlanan uzun saplı bağlama metotlarına lisans düzeyi bağlama öğretiminde kısmen yer verildiği ya da hiç yer verilmediği, metodu olan öğretim elemanlarının kendi metotlarını veya metoda dönük ders notlarını kullandığı, olmayanların ise genel olarak öğretim elemanlarının yayınladığı metotları tercih ettikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bağlama, Metot, Bağlama Eğitimi ve Öğretimi.

ABSTRACT

GÜNEŞ, İbrahim, Examination of the suitability of bağlama methods (instrument) published between 2000 and 2015 to bağlama education at the license level. Master Thesis Sivas 2017.

At this study while it is handled whether the long stem bağlama methods published between 2000 and 2015 is functionally suitable to bağlama education or not, the effectiveness of methods at teaching is explored. The functionality of bağlama methods at the license level institutions (Fine Arts Faculties, State Conservatories, Music Teachers) is examined and at the result of assessments it is aimed to offer solutions to the problems about the usability of methods at license level. The population of research is formed by instructors who educates bağlama teaching in Turkey's music institutions (Fine Arts Faculties, State Conservatories, Music Teachers) and long stem bağlama methods published between 2000 and 2015. The sample is formed by instructors who can be reached and their preferences about bağlama methods published between 2000 and 2015. In accordance with this purpose, document analysis is used for research of obtained source. Questionnaire method is used to get opinions from instructors who study at various Universities' music faculties in Turkey. To get more and different idea, interview form method is applied to teaching staff who have a piece or method writing work about bağlama. The data collected by questionnaire is written in texts and interpreted by using charts and graphics. Answers to questions at the interview form method are combined and interpreted. As a result it is seen that the long stem bağlama methods published between 2000 and 2015 partially or never takes part in the license level bağlama education. At the same time it is seen that, some instructors use their own method or method-focused course notes, if they don't have their own method, they generally prefer to use other instructors' published methods.

Key Words: Bağlama (instrument), Method, Instrument Education, Teaching.

ÖNSÖZ

Yurdumuzda, cumhuriyetin kurulmasından sonra gelişerek devam eden eğitimin, bir boyutu olan müzik eğitimi de gelişimini devam ettirmektedir. Bu alandaki gelişmelerden biri de, ülkemizde hemen hemen her yörede kullanılan, Türk müzik kimliğinin bir parçası olan ve Türk halk müziğinin en önemli çalgılarından bağlamanın eğitimidir.

Bağlama eğitimi ve öğretimi, cumhuriyetin ilanından sonra kurulan müzik eğitimi bilim dallarında, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde, Türk müziği devlet konservatuarlarında ve bunun dışında akademik olmayan çeşitli kurumlarda da devam etmektedir.

Batı müziği çalgılarında, bilimsel metotlar vardır. Ancak, bağlama metotlarına bakıldığında bilimsel metotların pek fazla olmadığı, eksik tarafların olduğu ve bu eksikliklerden dolayı da lisans düzeyi bağlama öğretiminde bu metotların birçoğunun tercih edilmediği bilinmektedir.

Bu araştırmada, Türkiye'deki müzik eğitimi bilim dallarında, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde ve Türk müziği devlet konservatuarlarının müzik bölümlerinde sürdürülmekte olan bağlama öğretiminde, 2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarından ne derecede yararlanıldığına yönelik sebep-sonuç ilişkisi içerisinde değerlendirmeler yapılmış ve eksikliklere çözüm önerileri getirilmiştir.

TEŞEKKÜR

“2000-2015 Yılları Arasında Yayınlanmış Bağlama Metotlarının Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimine Uygunluğunun İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezimde; konunun belirlenmesi, çalışmanın planlanması ve bu araştırmanın sağlıklı bir şekilde sürdürülmesindeki katkı ve yardımlarından dolayı öncelikle kıymetli danışmanım Prof. Dr. Mustafa Hilmi BULUT’ a yürek dolusu teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca fikirleriyle çalışmama destek veren öğretmen arkadaşlarıma ve her zaman maddi manevi yanımda olan aileme de teşekkürlerimi bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZÜ.....	iii
ÖZET.	v
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ	vii
TEŞEKKÜR	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLOLAR DİZİNİ.....	xi
GRAFİKLER DİZİNİ	xii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Bağlama ve Bağlamanın Eğitim-Öğretimi	3
1.1.2. Metot Kavramı, Çalgı Metodu ve Çalgı Eğitiminde Metot	4
1.1.3. Bağlama Çalgısındaki Eğitimsel Aksaklıklar	6
1.1.4. Bağlama Çalgısında Yapılan Metot Çalışmaları	8
1.2. Problem Cümlesi.....	10
1.2.1. Alt Problemler.....	10
1.3. Araştırmanın Amacı.....	11
1.4. Araştırmanın Önemi	11
1.5. Araştırmanın Varsayımları	11
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	12
İKİNCİ BÖLÜM.....	13
2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	18
3. YÖNTEM	18

3.1. Araştırmanın Modeli.....	18
3.2. Evren.....	18
3.3. Örneklem	19
3.3.1. Örnekleme Oluşturan Öğretim Elemanlarına İlişkin Kişisel Bilgiler	19
3.4. Veri Toplama Yöntemleri.....	21
3.5. Veri Çözümleme Yöntemleri.....	21
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	22
4. BULGULAR VE YORUMLAR	22
4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar	22
4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar	23
4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar	23
4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar.....	24
4.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar.....	25
4.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar	29
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	36
5. SONUÇ VE TARTIŞMA	36
5.1. Sonuç	36
5.2. Tartışma	39
5.3. Öneri	40
KAYNAKÇA.....	42
EKLER	45
Ek. 1 Görüşme Formu.....	45
Ek 2. Anket Formu.....	46
ÖZ GEÇMİŞ	53

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo-1 Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumlara Göre Dağılımları.....	19
Tablo-2 Öğretim Elemanlarının Mezun Oldukları Programa Göre Dağılımları.....	19
Tablo-3 Öğretim Elemanlarının Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları.....	20
Tablo-4 Öğretim Elemanlarının Akademik Ünvanlarına Göre Dağılımları	20
Tablo-5 Bağlama Öğretimi Dersinde Çalarken Söyleme Alışkanlığı Kazandıran Çalışmalara Ne Ölçüde Yer Verildiği ile İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	27
Tablo-6 Öğretim Elemanlarının Bağlama Dersinde Öğrencilerini Başarılı Bulup Bulmadıklarını Yansıtan Dağılım	27
Tablo-7 Öğrencilerinin Bağlama Dersinde Kısmen Başarılı Bulan Öğretim Elemanlarının Başarının Kısmen Olması İle İlgili Görüşleri.....	28
Tablo-8 Bağlama Öğretimi Ders Müfredat Programının Uygunluğu İle İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	29
Tablo-9 Bağlama Derslerine Ayrılan Sürenin Yeterliği İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşleri.....	29
Tablo-10 Öğretim Elemanlarının Bağlama Öğretimi Dersinde Takip Ettikleri Bağlama Metotlarına İlişkin Görüşleri	30
Tablo-11 Öğretim Elemanlarının Bağlama Öğretimi Derslerinde Takip Ettikleri Metotların Yeterliği İle İlgili Görüşleri	30
Tablo-12 Piyasada Var Olan Metotların Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimindeki Yeterliğine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri	31
Tablo-13 Bağlama Öğretimi Dersinde Takip Edilen Metotlardaki Eserlerde Tavırla İlgili Çalışmalara Yer Verilmesi İle İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	33
Tablo-14 Öğretim Elemanlarının Lisans Düzeyine Yönelik Kapsamlı Bir Bağlama Metodunda Olması Gereken Unsurlarla İlgili Görüşleri.....	33
Tablo-15 Öğretim Elemanlarının Metot Yazma Çalışmaları İle İlgili Dağılımları	35

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik-1 Öğretim Elemanlarının Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimi Dersinin Gerçekleştirilebilmesi İçin Gerekli Unsurlarla İlgili Görüşleri	25
Grafik-2 Öğretim Elemanlarının Bağlama Öğretimi Dersinde Öncelikli Olarak Ağırlık Verdikleri Tekniklerle İlgili Görüşleri	26
Grafik-3 Öğrencilerini Bağlama Dersinde Başarılı Bulan Öğretim Elemanlarının Başarı Nedenleri İle İlgili Görüşleri.....	28
Grafik-4 Piyasada Var Olan Metotları Lisans Düzeyinde Yetersiz Bulan Öğretim Elemanlarının Yetersizliğe İlişkin Nedenleri.....	32

KISALTMALAR DİZİNİ

- THM** : Türk halk müziği
TSM : Türk sanat müziği
TRT : Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
Vd. : ve diğçerleri
Vb. : ve benzeri
TMDK : Türk Müziği Devlet Konservatuarı
MSSF : Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
EF : Eğitim Fakültesi
GSF : Güzel Sanatlar Fakültesi
İTÜ : İstanbul Teknik Üniversitesi
EÜ : Ege Üniversitesi
NEÜ : Necmettin Erbakan Üniversitesi
KAÜ : Kafkas Üniversitesi
ODÜ : Ordu Üniversitesi
GAZÜ : Gaziantep Üniversitesi
CÜ : Cumhuriyet Üniversitesi
ERÜ : Erciyes Üniversitesi
SAÜ : Sakarya Üniversitesi
AKÜ : Afyon Kocatepe Üniversitesi

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Bir süreç olan eğitimle ilgili bugüne kadar birçok söz söylenmiş, eğitimin muhtelif tanımları birçok bilim insanı tarafından yapılmıştır. Bu tanımların bazılarında aşağıda yer verilmiştir;

“Eğitim, bireyde kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı kültürlenme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir” (Akt: Ersoy, 2010, s.1).

“Eğitim, belli bir amaç içerir. Kişide istendik davranış meydana getirme süreci olan eğitim, bireyi, eğitimle kişide meydana gelen değişim ise toplumu etkiler” (Akt: Ersoy, 2010, s.1).

“(…)Yine eğitim, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerlerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır” (Tezcan,1997s.3).

Bütün bu tanımlardan, eğitimin davranışlar üzerinde güçlü bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Öğretim, eğitimle iç içe olan bir kavramdır. En basit şekli ile bir şeyi öğretmek demek, sistemli bir şekilde birtakım yöntem ve tekniklerle vericinin alıcıya bilgileri vermesi, alıcının da bu bilgileri işleyerek alması demektir. Öğretim, öğrenilecek ortamı düzenleyerek öğrenciye yol gösterme işidir. Somuttan soyuta, yakından uzağa, basitten karmaşığa, genel olarak uygulanan öğretim yöntemlerinin bazılarında örnekler.

Özkan’a (2006) göre; “(…)Eğitimin temel görevlerinden birisi, toplumun kültürel mirasını nesilden nesile aktarmaktır(…)” (Akt: Dönmez, 2015 s.1). Buradan eğitimin kültürü aktarmada, çok önemli bir işlevinin olduğu görülmektedir.

Kültür kavramı, farklı anlamlar içermektedir. Kültüre, bir toplumu tüm yönleriyle birleştiren ortak değerler de denebilir.

“Kültür kavramının değişik alanlardaki kullanımlarına bakıldığında, eğitimcilere göre kültür; eğitim yoluyla kazanılan içeriktir. Eğitim ise bu içeriği kazandıran süreçtir. Günlük dilde kültür; eğitim-öğretim süreci, bu sürecin kazandırdığı genel ve mesleki kültür, islam kültürü, spor kültürü vb. anlamındadır(…)” (Artun 2013 s.39).

Kültürün bir tanımı da şöyledir;

Şenol'a (2013) göre; "Kültür, uygarlık, eğitim, güzel sanatlarla eş anlamlı kullanıldığı gibi, etimolojik kökeni itibariyle üretme/yetiştirme karşılığına da indirgenebilen bir kavramdır" (Akt: Artun 2013 s.36).

Kültürün bir parçası ve aktarıcısı olan eğitimin birçok alanı olduğu gibi bu alanlarından birisi de müzik eğitimidir.

"Müzik eğitiminin temel amacı; kişilikleri oluşmuş, toplumsal yaşayışın hazzını duymuş, millî ve evrensel müzik sanatına yönelerek bilim, teknik ve güzel sanatların diğer dallarıyla birlikte müzikte de çağdaş uygarlığın yaşayıcı, uygulayıcı ve yaratıcı bir ortağı durumuna gelmiş genç kuşakların yetiştirilmesini sağlamaktır" (Akt: Tufan, Güdek 2008, s.27).

"Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma" "bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma" ya da "bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme" süreci olarak tanımlanmakta olan müzik eğitimi bilindiği gibi "genel", "özengen" ve "mesleki" olmak üzere üç farklı düzeyde gerçekleştirilmektedir (Akt: Bulut 2010, s.135).

Üç farklı düzeyde uygulanan müzik eğitimi, amaçları bakımından farklılıklar gösterir.

Genel müzik eğitimi, müziğe yatkınlık konusunda ayırım yapılmaksızın, herkes için gereklidir ve uygulanmalıdır. Özengen müzik eğitimi, müziğe ilgili, istekli ve yatkın olanlara, yani bu işi amatör olarak yapanlara yöneliktir. Mesleki müzik eğitimi ise müziği sürekli bir görev, iş haline getirip, bu eğitimin kazandırdığı davranışlarda kendini kanıtlayanlara yani profesyonellere yöneliktir (Uçan, 2005 s.3-4).

Müzik eğitiminin alt dallarından biri, çalgı eğitimi ve öğretimidir. Çalgı eğitimi ve öğretimi, herhangi bir çalgının bütün teknik yönleriyle öğretilmesi için belirli bir sistem içerisinde, öğretim yöntem ve tekniklerle ele alınıp, bireyi bu konuda yetiştirme işidir.

"Günümüzde iyi bir çalgı eğitimi; en iyi bilimsel temellere oturtulan eğitimidir. Verilecek eğitim için amaç ve yöntemler çok iyi belirlenmeli, eğitim, bütün imkânlar

seferber edilerek gerekli her tür araç ve gereç sağlanarak yapılmalıdır” (Akt: Kınık, 2010 s.25).

Çalgı eğitiminin alt dallarından biri ise bağlama eğitimi ve öğretimidir.

1.1. Bağlama ve Bağlamanın Eğitim-Öğretimi

Fiziksel olarak çeşitli boyutları ve farklı tınıları olan bağlama ailesi geniş bir yelpazeye sahiptir. Fakat günümüzde genel olarak büyükten küçüğe doğru; divan sazı, uzun saplı bağlama, kısa saplı bağlama ve curanın en yaygın şekilde kullanıldığı görülmektedir.

Bağlama “ Adını verdiği ailenin en yaygın, en etkin temel sazıdır. Yöresine ve icracısına göre değişebilen 17 ile 22 perde bağı bulunmaktadır. 6 ile 9 tellidir. Günümüzde icracılar daha ziyade 7 telli olarak kullanmaktadır. Meydan sazından bir oktav, divan sazından ise beş ses tizdir. Bağlama da alt teller 440 frekanslı “la” sesine akort edilir, orta ve üst tel gruplarının farklı seslere akortlanmasıyla değişik düzenler elde edilmektedir” (Akt. Oral,2010,s.9).

Bağlama çalgısı, eğitim ve öğretim konusunda Türk halk müziği çalgıları arasında etkin bir şekilde öğretilmektedir ve öğrenilmektedir.

“Türk halk müziğinde kullanılan birçok çalgının (kaval, tar, kabak kemane vb.) varlığına rağmen, başat unsur “bağlama” dır” (Ersoy 2009, s.4).

“Bağlama eğitimi, Türkiye’de geleneksel çalgılar içerisinde en yaygın biçimde ve uzun zamandır sürdürülen eğitim alanıdır. Bunun en temel nedeni ise bağlamanın geleneksel çalgılar içerisinde en çok sevilen, bilinen ve çalınan bir çalgı olmasıdır. Bağlama, çalış tekniklerindeki incelik, yöresel unsurları içermesi, virtüoziteye uygun bir çalgı olması ve kendine özgü ifade biçimleri ile zengin bir çalışma sahasına sahiptir. Bağlamaya özgü tavırlar düzenler ve çalış biçimlerinin yanı sıra diğer geleneksel çalgılardan farklı olarak şelpe adı verilen elle çalış şekli ve tezeneli olmak üzere iki temel çalış tekniğine sahiptir. Bu iki çalış tekniği içerisinde gerek repertuarı gerekse çalınma uygunluğu açısından tezene ile çalma tekniği Türkiye genelinde en yaygın çalış biçimidir. Bunun yanında zengin bir yöresel tezene tavrına sahip olması ve bu tavırların çalınma uygunluğunun gereği dolayısıyla, uzun saplı bağlama, daha geniş bir kullanım alanına sahiptir”(Kınık 2010, s.50).

Bağlama öğretimi geleneksel (usta-çırak) yöntemlerle, geçmişten günümüze kadar gelmiştir. Cumhuriyetin kurulmasından sonra Türkiye’ de açılan ilk radyoların aynı zamanda eğitim kurumu olarak icraatı ve 1940 lı yıllarda Türkiye radyolarında bağlama çalgısının toplu şekilde icra edilmesinde Muzaffer Sarısözen’in rolü de bağlama eğitimi açısından önemli görülebilir.

Gelenekselliğe örnek olarak Özdek (2005); “(...) Ahilik gelenekleri içerisinde Kırşehir’de “muhabbet”, Çankırı’da sohbet, Ankara’da “cümbüş”, Konya’da “oturak ya da çetnevir” isimleri altında düzenlenen müzikli toplantılarda da bağlamanın önemli bir yer tuttuğu ve bu toplantıların başından sonuna kadar çoğunlukla bağlama ile yönlendirildiği bilinmektedir. Bu tür toplantılarda bağlama çalan kişiler de çalgı çalma işini usta-çırak yöntemiyle ve kulaktan öğrenmekte ve yapılan bu meclis ve toplantılarda yeni çırakların yetişmesine imkan tanımaktadır” ifadelerini kullanmaktadır (Özdek 2005, s.36).

Ülkemizde çeşitli üniversitelerde müzik kurumlarının açılmasıyla birlikte, bağlama, akademik anlamda da eğitim içerisine girmiş, öğretilmiş ve öğrenilmiştir.

Fakat akademik anlamda bağlama çalgısının eğitim ve öğretim durumuna bakıldığında bağlamanın üniversite bünyesine çok geç bir tarihte girdiği de görülmektedir.

“(...)Müzik öğretmeni yetiştiren Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü programında, 1973 yılından itibaren bağlama öğretimine yer verilmektedir.1976 yılında İstanbul’da kurulan Türk müziği devlet konservatuvarındaki çalışmalar sayesinde, bağlama öğretimi konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Sistemli biçimde yürütülmesine karşılık, sadece uygulamaya yönelik olan bunca çalışmaların metot haline dönüştürülemediği olması ise önemli bir eksiklikdir(...)” (Akt: Kalender,1988 s.33).

1.1.2. Metot Kavramı, Çalgı Metodu ve Çalgı Eğitiminde Metot

Metot, yöntemdir. Yöntemlerin amaçları bulunmaktadır. Bir metot, herhangi bir işin nasıl yapılacağına izlendiği yoldur.

“(...) Metotların diğer amacı çabuk, sistemli, en doğru ve en iyi biçimde öğrenilmesini sağlayan bilgi ve teknikler bütünü olmalarıdır. Metot bir sistemdir. Teknik güçlüklerin aşılmasını sağlayan alıştırmalar, etütler, ya da seçilen repertuarlardan oluşur. Bilimsel açıdan metot, bir işi meydana getirirken gidilen yolun saptanması yöntemidir” (Akt: Işıldar,2004, s.5).

Genel manada metot kavramı, bilimsel olarak teknikleri öğreten, sistemler bütünüdür.

Methodun, tekniği öğretirken beraberinde teknik güçlükleri de aşmada, hedefe varılan yola bilimsel ve sistemli bir şekilde ulaşmada, ne kadar önemli olduğu görülmektedir.

“Çalgı metodu” kavramı şöyle tanımlanabilir; çalgı çalma sanatının teknik ve müzikalite yönlerini bilimsel bir yöntemle öğretebilmek için her çalgının kendi özelliklerine göre hazırlanmış çalgı öğretim kitabı. Her çalgı metodu çalgıda sesin nasıl çıkarılacağından başlayarak virtüöziteye kadar uzanır” (Akt: Kahyaoğlu, 2009, s.1).

Bir çalgı metodunda, öğrenciye görelilik, düzeye görelilik, sanat değeri taşınması, kolaydan zora doğru bir yürüyüşün olması, amaca yönelik uygun ezgilerin olması ve evrensel kurallara uygun olması gibi unsurların bulunması gerekmektedir (Akt: Akçalı, 2012, s.48-49).

Çalgı eğitiminde bir metotla çalışmak, donanımlı olmak ve belirli bir sistem içerisinde hep kazanılanın üstüne bir şeyler koymak yönünden önemli görülmelidir.

“Çalgı eğitiminde metot, öğrenilecek olan sazın bütün niteliklerini, icra tekniğini mükemmel şekilde değerlendirme ve kullanma yolunda son derece gerekli bir unsurdur. Her şeyden evvel řu bilinmelidir ki, metotlu çalışma bilimsel çalışmadır. Metotsuz sadece kulaktan kapma ile yapılan çalışmaların çoğu vasat bir taklitten öteye gidemez. Türk musikisinde eskiden beri süre gelen usta –çırak öğrenimi bugünde devam etmekte ve edecektir; ancak bu çalışma öğrenilmesi istenen herhangi bir sazın bütün niteliklerini göz önüne alarak hazırlanmış bir metot ve hoca gözetiminde sistematik bir çalışma yapıldığı zaman çok daha başarılı olacaktır(...)” (Akt: Kahyaoğlu, 2009, s.2).

1.1.3. Bağlama Çalgısındaki Eğitimsel Aksaklıklar

Çalgı eğitimde metotlar, çalgı müziğinin gelişmesine paralel olarak seyir etmiştir. Farklı nedenleri olmakla birlikte, bağlamanın söze eşlik eden bir çalgı durumunda olması da bağlamanın çalgı müziğine geç adım atmasını beraberinde getirmiştir.

“Özel bir çalgı için eser bestelemek ve o çalgı ile uyum sağlayan teknikler ve egzersizler geliştirerek bir metot izlemek anlayışı 20. Yüz yılda Şerif Muhiddin Bey’in yaptığı çalışmalar ile başlamış olup günümüzde de devam etmektedir. Çalgı müziğinin gelişimi ile ilgili olarak verebildiğimiz örnekler çok sınırlı olmakla beraber bu konunun öncülerinden olan Şerif Muhiddin Targan’dan başka Cinuçen Tanrıkorur ve Mutlu Torun gibi hem icracı hem de bestekâr olan sanatçılar çalgıları için özel eserler besteleme ve bu teknikleri geliştirecek metotlar yazma konusunda Türk musikisi repertuarına kazandırdıkları saz eserleri ve metotlarla çalgı icrası konusunu geliştirmek hususunda önemli adımlar atmışlar ve ud çalgısını metot ile çalışabilen bir çalgı durumuna getirebilmişlerdir. Oysa aynı gözlemi diğer çalgılar için yapmamız pek mümkün değildir” (Akt: Kahyaoğlu, 2009, s.2).

Kahyaoğlu’ nun (2009) aktardığı yukarıdaki bilgilerin son cümlesinde geçen “diğer çalgılar” ifadesinin içinde “bağlama” çalgısının da olduğu düşünülmektedir.

Türk halk müziği kuramı ve icrasıyla ilgili akademik anlamda iyi çalışmalar yapılmaktadır. Fakat Türk halk müziğinin özelliği gereği sanatsal veya nazari bir kaygı taşımaması, bu konuya eğilenlerin birbirinden farklı perspektiflerle konuyu ele almalarını beraberinde getirmiştir. Böylece bu müzik türündeki kavramlar farklı yorumlanmıştır.

“(…) THM’deki çeşitli problemler, bu müziğin eğitimi/öğretimine yansımakta ve ulusal ölçekte yalnızca yazılı kaynaklara bağlı kalınarak yapılabilecek, ortak bir eğitim/öğretim modeli oluşturulabilmesini zorlaştırabilmektedir” (Haşhaş, s.37-38).

Bağlamanın, usta-çırak ilişkisi içerisinde bir gelenekten gelmesi ve üniversite bünyesine girmesinde zaman kaybı yaşaması, beraberinde bağlamanın belirli bir metodolojiye oturtulmasını zorlaştırmıştır.

“Cumhuriyet dönemiyle başlatılan ve günümüze kadar süregelen çalışmalara rağmen, günümüzde bağlama enstrümanının öğretimi, icrası ve yapımının bilimsel

temeller üzerine oturtularak, ulusal ölçekte tam anlamıyla standardize edilebildiğini söylemek mümkün değildir” (Karkın, Pelikoğlu ve Haşhaş 2014, s.131).

Yurdumuzda bağlamanın eğitim-öğretimi, çalımı, yapımı gibi hususların farklılık gösterdiği görülmektedir.

Yörelere göre farklı icra üslupları, düzenleri ve ailesinin geniş bir yapıda olması gibi hususlar, bağlamanın öğretiminde daha dikkatli olunması gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Ancak bu çalgının öğretimi konusunda kişisel yaklaşımların olduğu da ortadadır.

“Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kuruluşlarda bağlama enstrümanının meslek çalgısı veya seçmeli çalgı olarak yer almasıyla birlikte, bu enstrümanın öğretim açısından sistemli bir şekilde ele alınarak, bilimsel temeller üzerine oturtulmasının gerekliliği her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. “Ancak ne yazık ki, bu çalgının eğitiminde okuldan okula, hatta öğretmenden öğretmene, farklı öğretim yolları izlenmektedir. Çalgıya ait tam bir metodun olmaması, onun bilimsel ve teknik imkânlarının öğrenilememesine, öğrenenlerin ise ayrı ayrı tekniklere sahip olması gibi bir çıkmazı hazırlamıştır” (Akt: Karkın vd., 2014, s.135).

Bu anlamda bağlama öğretimine müfredatında uygun olması gerekmektedir.

“Bir ülkede eğitimcisi yetiştirilirken o ülkede seslendirilen o toplumun kültüründe bulunan müzik türleri göz önüne alınmalı ve müfredat programları buna göre hazırlanmalıdır”(Akt: Demirkaya, 2015 s.25).

Batının müzik anlayışı takip edildiğinde, çalgı metodu konusunu çok eski tarihlerde hallettiği görülmektedir.

Kınık’a (2010) göre ;“Çalgı eğitimi konusunda metot ve öğretim materyalleri üzerine dünyada çok çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Özellikle batı çalgıları üzerine birkaç yüzyıl öncesinde başlayan, çeşitli metotlar yazılmış ve yöntemler geliştirilmiştir. Genel öğretim yöntemlerinin müzik alanına ve çalgı öğretimine göre düzenlenmesi sonucunda daha etkili çalgı öğretimi yapılmaktadır(...)” (Kınık 2010, s.26).

Hedeflere göre yazılmış bağlama metotlarının öğretimdeki rolü büyüktür.

“Amaca göre düzenlenmiş bağlama metotları ile yetiştirilen adaylar, çalgılarını etkili bir şekilde kullanabilecek ve mesleki yaşamlarında da başarılı olabileceklerdir” (Özdemir,1993, s.63).

1.1.4. Bağlama Çalgısında Yapılan Metot Çalışmaları

Bağlama metodu adı altındaki ilk çalışmalara bakıldığında, iptidai bir yöntem üzerinde durulduğu sonrasında ise daha sistemli metotların yayınlanmaya başladığı görülmektedir.

Bu konuda Ersoy (2009), “basılmış olan bağlama metotlarını tarihsel süreç içerisinde iki evrede değerlendirmiştir.”

“İlk evre; notanın kullanılmayıp, çalınma ilişkin kavramların türetilmediği, ikinci evre; notanın kullanılıp, çalınma ilişkin kavramların türetildiği metotlar”(Ersoy 2009 s.9).

“İlk evre içinde değerlendirilen metotlar; bağlama çalgısının öğretilmesi yerine ağırlıklı olarak folklor ve Türk halk müziği tanımlarının öne çıktığı çalışmalardır. Bilinen ilk bağlama metodu yazarı İbrahim Sarıçiftçi (1965) ile başlayan bu anlayışı, Veli Asan (1979), Şemsi Yastıman (1981), Şevki Boz (1983), Veli Nartürker (1983) gibi kişilerce sürdürülmüştür. Sözgelimi Şemsi Yastıman ‘Sazdan Bilgiler’ (Notasız Saz Öğretilir) adlı çalışmasına Mahmut Ragıp Gazimihal’in yazdığı “Sazın Tarihçesi” makalesiyle başlar, Cahit Öztelli’nin “Halk Edebiyatımızda Sazın Yeri” makalesiyle devam eder. Yastıman daha sonra yukarıda sayılan diğer yazarlar gibi, notaların porte üzerinde gösterilmesinin yerine, porte kullanmadan, nota isimlerinin yazıyla yazıldığı bir anlayışla bağlama çalmayı öğretmeye çalışır. Bu evreye ait metotlarda homojen bir yapının olduğu, tüm metotların birbirinin tekrarı olduğu söylenebilir” (Ersoy 2009 s.9).

İlk bağlama metodu yazarlarının “metot” kavramını farklı algıladıkları ve bağlama öğretimini ilkel yöntemlerle gerçekleştirdikleri görülmektedir. Zira bir metodun sistemli ve bilimsel bir şekilde uygun görülen yöntem-tekniklerle beraber bir çalgıyı öğretmesi gerekmektedir. Tüm metotlar, birbirinin tekrarı durumundaysa o zaman burada hiçbir araştırmaya gerek duyulmadan kara düzen çalışmaların yapıldığı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca yapılan bu çalışmaların, bağlamayı ve çalınma teknik anlamda

ileri götürmediği de yine anlaşılmaktadır. “Notasız, bir kitap dahilinde bağlama öğretmeye çalışmak” gibi anlayışlar, usta-çırak ilişkisinin somut bir göstergesi durumundadır.

“İkinci evredeki metotlar için dinamik bir süreçten, “nota” ve müzikal kavram kullanma açısından (görece) gelişmeye yönelik bir eğilimden söz edebiliriz. Bu metotlar, kısaca bahsedilen folklor ve Türk halk müziği bilgilerinin yanında, notanın tanıtımı, bağlamanın tarihçesi, formları, ve çalgıya ilişkin “düzen”, “tavır” gibi bazı kavramların açıklandığı çalışmalardır. Ayrıca metotların son bölümlerinde Türk halk müziği dizileri, Türk sanat müziği makamları hakkında bilgilendirmeler yapılır. Bu evreye örnek olarak; Güray Taptık (1972), Sabri Yener (1988), Hakan Akmaz (2000), Ahmet Saçan (1998) ve Nevzat Altuğ’u (1990) ve Gazi Erdener Kaya (2005) gibi isimleri sayabiliriz(...)” (Ersoy 2009 s.9).

İkinci evrede daha tutarlı ve metot olma özelliklerini barındıran yayınların olduğu görülmektedir.

Şen (1998); “Günümüzdeki bağlama metotlarının çok azının içerikleri ilk örneklerine oranla oldukça fonksiyonel ve bilimsel temellere dayalı hale gelmiştir. Geçmişte kulaktan verilen bağlama eğitimi günümüzde bazı bağlama metotlarının notalı sistemi ile verilmektedir”(Şen, 1998, ss.163-166). diyerek bağlama metotlarında (istisnalar olmakla birlikte) eski ile yeni arasında fazla bir değişim olmadığını vurgulamaktadır.

Bağlama metotları konusunda, Ekici (2001) değerlendirmelerde bulunmuş, metotların birçoğunun bilimsellikten uzak olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca bu metotların, lisans düzeyi bağlama öğretiminde kullanılmasının, anlamsız olduğunu da nedenleri ile belirtmiştir.

Ekici’ ye (2001) göre; “Bağlama eğitim ve öğretimi ile ilgili metot çalışmaları bulunmaktadır. Fakat bu çalışmaların büyük bir çoğunluğu usta-çırak ilişkisi içerisinde kendisini yetiştirmiş kişiler tarafından yapıldığından, bilimden daha çok ticari veya ekonomik endişeler ön planda tutulmuştur. Metot adı altındaki bu çalışmalar incelendiğinde, ciddi yaklaşımlar da olmakla birlikte büyük bir çoğunluğu türkü kitabı olmaktan öteye gidememiştir. Kaynakçası veya bibliyografyası olmayan birçok metot çalışmasını görmek mümkündür. Bunun sonucu olarak da, birçok ezginin notası yanlış

yazılmış, anlatımlar ve kavramlar birbirine karışmış, bağlamayı ve notayı yeni gören öğrencilere metodun 4. veya 5. sayfasında türkü öğretilmeye çalışılmıştır. Konu ile ilgili kaynaklar görülmeden, araştırma ve inceleme yapılmadan hazırlanmış olan bu çalışmalar, ancak piyasadaki belirli bir çevreye hitap etmektedir. Bu tür çalışmaların üniversite çatısı altında eğitim ve öğretim yapan müzik okullarında ders kitabı olarak kullanılması, ancak zaman kaybına neden olacaktır” (Ekici 2001, s.88).

Bağlama metotlarının birçoğu incelendiğinde, problemlerin olduğu görülmektedir. Metotların kitlesinin belli olmadığı, eğitim açısından sağlıklı bir sıralamayla gitmediği, eserlerin çalgı eğitim seviyesine uygun olmadığı, bağlamada sadece türkü öğretmeye yönelik çalışmaların olduğu, yazarların bildiği her şeyi bir kitaba sığdırması, bazı örnekler arasındadır. “Bu çalışmalar (bağlama metotları) lisans düzeyi bağlama öğretimi için bir şey ifade ediyor mu, işe yararlılığı var mı?” Mantığından doğan bir çalışma yapılmıştır.

Bu bağlamda; 2000 – 2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarının lisans düzeyindeki işlevsellik durumları ve bağlama öğretimi ile ilgili unsurlar araştırmanın konusu yapılmış, değerlendirmelerde bulunulmuştur.

1.2. Problem Cümlesi

2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotları işlevsel açıdan lisans düzeyindeki bağlama öğretimine uygun mudur?

1.2.1. Alt Problemler

1. Öğretim elemanlarının, bağlama öğretimi dersini gerçekleştirirken kullandığı yöntem-teknikler nelerdir?

2. Öğretim elemanlarının, bağlama öğretimi dersinde takip ettikleri bağlama metotları nelerdir? Ayrıca öğretim elemanları, bağlama öğretiminde kullanılan metotları içerik açısından nasıl değerlendirmektedirler?

3. Öğretim elemanlarının, bağlama öğretiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşım, öneri ve görüşleri nelerdir?

4. Öğretim elemanlarının, metotlardaki etütleri işlevsel açıdan lisans düzeyine uygun bulma konusundaki görüşleri nelerdir?

5. Ankete katılan öğretim elemanlarının, bağlama öğretimine ilişkin görüşleri nelerdir?

6. Ankete katılan öğretim elemanlarının, 2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, 2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotlarının, lisans düzeyi bağlama öğretimi yapan kurumlarda (güzel sanatlar fakülteleri, Türk müziği devlet konservatuarları, müzik eğitimi bilim dalları) işlevsellik durumlarını irdeleyerek, metotların lisans düzeyinde kullanılabilirliğindeki sorunlara çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu çalışma 2000-2015 yılları içerisinde yayınlanan bağlama metotlarının, lisans düzeyindeki bağlama öğretiminde kullanılma durumunun tespitiyle birlikte, bu konudaki eksikliklere çözüm önerileri getirilerek bağlama öğretiminin daha iyi bir noktaya taşınması ve önceki çalışmalara, kültüre katkı sağlayıp bu konuda gelecek çalışmalara ışık tutması yönünden önemlidir.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Anketi cevaplayan öğretim elemanlarından alınan verilerin, gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

Lisans düzeyinde bağlama öğretimi ders süresinin tam anlamıyla yeterli olmadığı varsayılmıştır.

Kararlaştırılan örneklemin, evreni temsil edeceği varsayılmıştır.

Yapılan çalışmadaki araştırma modelinin amaca ve çözüme uygun olacağı varsayılmıştır.

Araştırma ile ilgili toplanan bütün dökümanların, gerçeği yansıtacağı varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu alışma, ulaşılabilen mesleki eğitim veren mzık kurumlarındaki (güzel sanatlar fakülteleri, Türk müziği devlet konservatuarları, mzık eğitimi bilim dalları) bağlama oğretimi yapan oğretim elemanlarıyla ve bu konuda elde edilebilen kaynaklarla sınırlıdır. Ayrıca bu çalışma 2016-2017 eğitim ve oğretim yılını kapsamaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuyla dolaylı veya doğrudan ilgili olduğu görülen makale, tez, bildiri gibi kaynaklara yer verilmiştir. Aşağıdaki verilen çalışmalarla ilgili bilgilere değinilerek çalışmalar öneri niteliğinde aktarılmıştır.

* **Bağlama Metotlarının Karşılaştırmalı Yöntemle İncelenmesi (KAYA, 1993) Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**

Kaya (1993) bu çalışmasında, yayınlanan bağlama metotlarının, bağlama öğretmekten ziyade türkü öğretmek prensibiyle hareket edip bağlama üzerindeki etkinliğin, sürekli ikinci plana atıldığını tespit etmektedir. Metotların birçoğunun yetersiz olduğuna dile getiren yazar, metot içeriklerinin öğrencinin kafasındaki sorulara cevap verememesini de dikkat çekici bulmuştur. Metot yazarlarının, kendi fiziksel özellikleri bağlamında, kendilerinin kolay çalabildiği parmak numaraları öğrenciye verilmiş, öğrenciler arasında da birbiriyle alakası olmayan parmak numaraları ortaya çıkmıştır. Pozisyon bilincinin önemine de vurgu yapan yazar, metotlardaki yanlışları ve metotlarda olmaması gereken eksiklikleri belirlemiştir.

• **Türk Müziği Eğitiminde Bağlamanın Yeri ve Önemi (ŞEN, 1998) Makale**

Şen (1998) bu çalışmasında, bağlama metotlarını değerlendirerek metotların eksik ve iyi yönlerini ortaya koymuştur. Geçmişteki metotların ilkel olduğunu ancak günümüzdeki metotların bilimsel temeller çerçevesinde yayınlanmaya başladığını belirtmiştir. Maddi kazanç için metot yazılmaması gerektiği ve yayımlanan her yeni metodun bir öncekine göre daha işlevsel olup eğitim-öğretime katkı sağlaması gerektiğini vurgulamıştır.

• **Türkiye de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Bağlama Eğitimi ve Sorunları (AYŞAN, 1999) Yüksek Lisans Tezi**

Ayşan (1999) bu çalışmasında, bağlama eğitiminin müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda hassasiyetle uygulanmadığını vurgulayarak, probleme yönelik bir takım bulgulardan sonra çözüm önerileri getirmiştir.

- **Bağlama Metodu Çalışmalarında Yapılan Yanlışlıklar ve Çözüm Önerileri (EKİCİ, 2001) Bildiri**

Ekici (2001) , bu bildirisinde bağlama metotlarının büyük bir çoğunluğunun usta-çırak geleneğinden gelen kendini yetiştirmiş insanlar tarafından yazıldığından dolayı bilimden daha çok ekonomik ve ticari endişelerin ön planda tutulduğunu belirtmiştir. Yayınlanan bağlama metotlarındaki eksikliklerden bahsetmiş, birtakım çözüm önerileri sunmuştur.

- **Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi (IŞILDAR, 2004) Yüksek Lisans Tezi**

Işıldar (2004), bu çalışmasında, 2001 yılına kadar olan bağlama metotlarını incelemiş, metotların bağlama eğitiminde yetersiz olduğu sonucuna varmıştır. Öğretim elemanlarına uyguladığı anket ve yaptığı görüşmelerle metotlarla ilgili eksiklikleri tespit edip çözüm önerilerinde bulunmuştur.

- **Yayınlanmış Bağlama Eğitim Metotlarındaki Yanlışlıklar (KOÇ, 2005) Bildiri**

Koç (2005), bu çalışmasında, temel yanlışlar üzerinde durmuş, örnek bağlama metotları inceleyerek eksik tarafları belirtmiş, öneri ve beklentilerini sunmuştur.

- **Türkiye'de Uluslaşma Sürecinde Bir Simge Olarak 'Bağlama' (ERSOY, 2009) Makale**

Bu çalışmanın alt başlıklarından biri olan “Bağlama’da Metotlaşma Süreci” adlı başlık altında yazar yayınlanmış bağlama metotlarını tarihsel süreç içerisinde 2 evreye ayırmaktadır. “İlk evre; notanın kullanılmayıp, çalımı ilişkin kavramların türetilmediği, ikinci evre; notanın kullanılıp, çalımı ilişkin kavramların türetildiği metotlar.” (Ersoy 2009 s.9). Yazar bu metotlara da örnekler vermiştir.

- **Bağlama Öğretiminde Başlangıç Aşamasına Dair Yeni Bir Yöntem (KARAHAN, 2009) Bildiri**

Karahan (2009), bu çalışmasında, geleneksellik içerisinde belirli bir noktaya varmada, belirli bir dağarcığın seslendirilmesi fikrini temel almaktadır. Özellikle, başlangıç düzeyindeki öğrenciler için hazır bulunuşluk düzeyi göz önünde bulundurulsa da öğretimde icraya yönelik istenilmeyen alışkanlıklarında kazanıldığı tespitinde

bulunuyor. Sonrasında yazar, öğretim materyali olarak geleneksel dağar, öğretim yöntemi olarak “meşk – kulaktan öğretim ve öğrenim”, öğretim materyali olarak “bağlama müziği yazı dizgesi”, yeni yönteme temel oluşturan başlıca yaklaşımlar, yönteme dair kısmında ise bedensel kuruluş, permütasyon ve parmak hareketlerinin öbeklendirilmesi, parmak hareketlerinin durumlandırılması, tezene hareketlerinin durumlandırılması ve parmak ve tezene hareketlerinin harmanlanması gibi başlıklar altında çalışmasının içeriğini açıklayarak yeni bir yöntem sunmaktadır.

- **Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi (KINIK, 2010) Doktora Tezi**

Kınık'ın (2010) kendi deyimi ile “(...) Güzel Sanatlar Fakülteleri bünyesindeki bağlama dersi başlangıç eğitimine yönelik öğretim programı geliştirilmesi, bu öğretim programının çeşitli yöntem, teknik, etkinlik ve yaklaşımlar kullanılarak uygulanması ve içeriğinin nasıl olması gerektiği araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.” Buna göre Kınık (2010) öğrenciler üzerinde süreç değerlendirmesi yaparak değerlendirmelerde bulunmuş, önerisini sunmuştur.

- **Temel Bağlama Öğretiminde Kullanılmakta Olan ve Önerilen Tezene Tekniğinin Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi (YAŞAR, 2011) Sanatta Yeterlik Tezi**

Bu çalışmasında Yaşar (2011): “ (...) Üniversitelerin müzik eğitimi veren birimlerinde, bağlama derslerini yürüten uzman öğreticilere uygulanan anket verileri doğrultusunda belirlenen en çok kullanılmakta olan tezene tekniği hedef alınarak bu tekniğin temel bağlama öğretimi sürecinde ezgi / eser çözümlerinde yeterli olmadığı öngörüsüdür.” diyerek problemi ortaya koymuştur. Yaşar, öğrenciler üzerinde yaptığı süreç değerlendirmesinde en çok kullanılan tezene tekniği ile önerdiği tezene tekniğini karşılaştırmakta ve tezene tekniğinin ezgi çözümlerinde, daha sistematik ve işlevsel bir hale geleceğini önermektedir.

- **Bağlama Metotlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (AKÇALI, 2012) Yüksek Lisans Tezi**

Akçalı (2012) bu çalışmasında, bağlama metotlarının ihtiyaca cevap verip vermediği ve metotların içeriklerini problem durumu yapmış, konuyla ilgili araştırmalar yaparak akademisyenler ışığındaki tespitlerle bilimsel bir bağlama metodunda nelerin

olması gerektiği ile ilgili değerlendirmelerde bulunmuştur.

- **Bozuk Düzeni Bağlama Öğretiminde Başlangıç Düzeyine Yönelik Bir Model Önerisi (ALAN, 2012) Yüksek Lisans Tezi**

Alan (2012) bu çalışmasında, bağlama metotlarında dizi ve seyir alıştırmalarının yokluğunu tespit ederek uzmanlar görüşü içerisinde bağlamanın bozuk düzeninde öğretimine, teknik bir temel oluşturacak, sol el parmak alıştırmalarını bir sisteme oturtarak öğretim seviyesini yükseltmeyi hedeflemiş, yaptığı araştırma ve değerlendirmeler sonucunda, ihtiyaca uygun başlangıç seviyesinde ana seslerden oluşan sistematik bir model önermeye çalışmıştır.

- **Türk Halk Müziği Eserlerinin Bağlama ile Çalışılmasında Karşılaşılan Teknik Güçlükler ve Çözüm Önerileri (SATAR, 2012) Yüksek Lisans Tezi**

Bu çalışmasında Satar (2012), problem durumunu “Türkülerin bağlama ile çalışılmasında teknik güçlükler yaşanmakta mıdır?” şeklinde oluşturmuş, “1.Nota yazımından kaynaklanan teknik güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir? 2. Tartımsal yapılardan kaynaklanan teknik güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir? 3. Yöresel tezeneli çalım sitillerinin bağlamaya uyarlanmasında karşılaşılan teknik güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir?” gibi alt problem sorularıyla da bu konuyu irdeleyerek çözüm önerileri getirmiştir.

- **Bağlama Eğitiminde, Bağlama Tutuş, Mızrap (Tezene) Tutuş-Vuruş Yönlerinin Yeri ve Önemi Üzerine Bir İnceleme (HAŞHAŞ, 2013) Yüksek Lisans Tezi**

Haşhaş (2013) bu çalışması, birçok bağlama metodunda hem genel içerik açısından, hem de araştırma konusu olan bağlama tutuş, mızrap (tezene) tutuş ve mızrap (tezene) vuruş yönleri açısından farklılıklar tespit edildiğini belirtmiş, yaptığı araştırmalar sonucunda da “Bağlama eğitiminde kullanılan bağlama metotları; bağlama tutuş, mızrap (tezene) tutuş ve mızrap (tezene) vuruş yönleri öğretileri açısından ne derece yeterlidir?” sorusuna yanıt aramıştır. Sonuç ve önerilerini paylaşmıştır.

- **Bağlama Enstrümanının Öğretim Yöntemleri Kapsamında Yöresel Tavrıların Değerlendirilmesi (KARKIN, PELİKOĞLU ve HAŞHAŞ, 2014) Makale**

Karkin, Pelikoğlu ve Haşhaş (2014) bu çalışmalarında, özellikle mızrap vuruş yönleri açısından ulusal ölçekte belirli bir icra standardı yakalamış olan yöresel bağlama tavrılarını incelemiş ve yöresel bağlama tavrılarının bağlama öğretiminde temel yöntem olarak kapsamlı bir şekilde ele alınmalarına yönelik öneriler sunmuşlardır.

- **Görsel ve İşitsel Medya Araçlarının Bağlama Sazının Öğreniminde Kullanımı (İMİK, HAŞHAŞ, 2014) Makale**

İmik ve Haşhaş (2014) yaptıkları bu araştırmada problem cümlesini; “Bağlama öğreniminde görsel ve işitsel medya araçları desteğinin olumlu ya da olumsuz katkıları nelerdir?” olarak belirlemişler, probleme yönelik olarak örnekleme oluşturan öğrenciler ışığında, araştırmanın sonuçlarını sunmuşlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada alt problemlerin tümünün çözümlenmesine yönelik olarak nitel, nicel araştırma türleri ve tarama modeli kullanılmıştır.

“Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır”(Akt: Akçalı, 2012, s.68).

“Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlanmıştır (Akt: Açıl, 2015, s. 16).

Araştırmaya yarar sağlayacak kaynakları incelemek için tarama modelini esas alan ‘betimsel yöntem’, üniversitelerdeki öğretim elemanlarına uygulanmak üzere ise ‘anket ve görüşme tekniği’ kullanılmıştır.

“Nitel yöntemlerden en sık kullanılanı görüşmedir. Görüşme insanların perspektiflerini, tecrübelerini, duygularını ve algılarını ortaya koymada kullanılan oldukça güçlü bir yöntemdir(...)” (Akt: Yıldırım, 1999, s.10).

3.2. Evren

Araştırmanın evrenini Türkiye’de var olan mesleki müzik kurumlarındaki (güzel sanatlar fakülteleri, Türk müziği devlet konservatuarları, müzik eğitimi bilim dalları) bağlama eğitimi veren öğretim elemanları ve 2000-2015 yılları arasında yayınlanmış uzun saplı bağlama metotları oluşturmaktadır.

3.3. Örneklem

Araştırmanın örneklemini ulaşılabilen mesleki müzik kurumlarında (güzel sanatlar fakülteleri, Türk müziği devlet konservatuarları, müzik eğitimi bilim dalları) bağlama eğitimi veren öğretim elemanları ile öğretim elemanlarının konumuz olan yıllar arasında tercih ettiği uzun saplı bağlama metotları oluşturmaktadır.

3.3.1. Örnekleme Oluşturan Öğretim Elemanlarına İlişkin Kişisel Bilgiler

Tablo-1 Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumlara Göre Dağılımları

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
İTÜ TMDK	1	6,25
EÜ TMDK	2	12,50
NEÜ AKEF	1	6,25
KAÜ TMDK	2	12,50
ODÜ MSSF	2	12,50
GAZÜ TMDK	3	18,75
CÜ GSF	1	6,25
ERÜ GSF	2	12,50
SAÜ TMDK	1	6,25
AKÜ TMDK	1	6,25
TOPLAM	16	100

Tablo 1 incelendiğinde ankete katılan öğretim elemanlarının üniversitelere göre dağılımlarının İTÜ TMDK 1, EÜ TMDK 2, NEÜ AKEF 1, KAÜ TMDK 2, ODÜ MSSF 2, GAZÜ TMDK 3, CÜ GSF 1, ERÜ GSF 2, SAÜ TMDK 1, AKÜ TMDK 1 şeklinde olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle, ankete katılan üniversiteler içerisinde en fazla bağlama dersini okutan öğretim elemanlarının GAZÜ TMDK da olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-2 Öğretim Elemanlarının Mezun Oldukları Programa Göre Dağılımları

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Lisans	3	18,75
Yüksek Lisans	8	50,0
Doktora	3	18,75
Sanatta Yeterlik	2	12,50
TOPLAM	16	100

Tablo 2 incelendiğinde ankete katılan öğretim elemanlarının 3 ünün Lisans, 8 inin Yüksek Lisans, 3 ünün Doktora ve 2 sinin de Sanatta Yeterlilik mezunu oldukları görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle ankete katılan öğretim elemanlarının %50’lik kısmı Yüksek Lisans mezunudur. Lisans ve Doktora mezunu olan öğretim elemanlarının frekansı eşit, en az frekansa sahip olan öğretim elemanları ise Sanatta Yeterlilik mezunu öğretim elemanları olarak görülmektedir.

Tablo-3 Öğretim Elemanlarının Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-5	2	12,50
6-10	3	18,75
11-15	5	31,25
16-20	2	12,50
21 Yıldan Çok	4	25,00
TOPLAM	16	100

Tablo 3 te öğretim elemanlarının mesleki kıdemleri incelendiğinde 11-15 yıl 5 kişi, 21 yıldan çok 4 kişi, 6-10 yıl 3 kişi, 1-5 ve 16-20 yıllarda ise 2 şer kişinin olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre frekansı en yüksek yıl aralığı 11-15 yılları, frekansı en düşük olan yıl aralıkları ise 1-5 ve 16-20 yıllarıdır. Büyük bir çoğunluğun bağlama öğretiminde tecrübeli olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-4 Öğretim Elemanlarının Akademik Ünvanlarına Göre Dağılımları

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Profesör	1	6,25
Doçent	2	12,50
Yardımcı Doçent	1	6,25
Araştırma Görevlisi	1	6,25
Öğretim Görevlisi	9	56,25
Öğretim Görevlisi Dr.	1	6,25
Okutman	1	6,25
TOPLAM	16	100

Tablo 4’ te öğretim elemanlarının akademik ünvanlarına göre dağılımlarına bakıldığında da 9 öğretim görevlisi, 2 doçent, 1 profesör, 1 yardımcı doçent, 1 araştırma görevlisi, 1 öğretim görevlisi dr. ve 1 okutman olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre çoğunluğu öğretim görevlileri oluşturmaktadır. Öğretim üyelerinin az oluşu göze çarpmaktadır.

3.4. Veri Toplama Yöntemleri

Bu araştırmada verilerin toplanması için doküman analizi, görüşme ve anket teknikleri kullanılmıştır.

Konuyla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olduğu görülen makale, kitap, bildiri, doktora tezi, sanatta yeterlilik tezi, yüksek lisans tezi gibi çalışmalar araştırılmış, benzer çalışmalar incelenmiştir.

“(…)Yazılı doküman ve belgelerin analizi nitel araştırmada gerek kendi başına gerekse görüşme ve gözlemle elde edilen bilgilere destek amacıyla kullanılan bir bilgi toplama yöntemidir(…)”(Yıldırım, 1999, s.10).

16 öğretim elemanından görüş alınması için anket tekniği, çalışmada daha fazla ve farklı görüşler edinmek için ise bağlama konusunda bir eseri veya metot yazma çalışmaları bulunan 4 öğretim elemanına görüşme tekniği uygulanmıştır.

Anket ve görüşme teknikleri ile toplanan veriler, 2 aylık bir sürede, öğretim elemanlarıyla iletişim sonucu e-posta yolu ile elde edilmiştir.

Bu çalışmadaki anket ve görüşme soruları, Zafer Işıldar’ın Uludağ Üniversitesinde 2004 yılında bitirmiş olduğu “Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinden alınmıştır.

3.5. Veri Çözümleme Yöntemleri

Yapılan anket tekniği ile toplanan veriler, soruların şekillerine göre (metinler, tablo ve grafikler) çözümlenerek yorumlanmıştır. Görüşme tekniğinde ise sorulara alınan cevaplar birleştirilerek yazılıp, yorumlanmıştır.

“(…)Nitel araştırmada toplanan bilgiler (...) çeşitlilik gösterir. Toplanan bilgiler gözlem notları, görüşme kayıtları, dokümanlar, resimler ve diğer grafik sunumlar (çizimler, tablolar gibi) şeklinde olabilir(…)” (Yıldırım, 1999, s.10).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde dört alt problem sorusu görüşme sorularından, beş ve altıncı alt problem soruları ise anket sorularından oluşmaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Bağlama öğretimi dersini gerçekleştirirken kullandığınız yöntem-teknipleri belirtebilir misiniz?

Öğretim elemanlarından bir kişi lisans düzeyi bağlama öğretiminde, her konudan önce kuram ve uygulamalara, dersi geniş zamana yaymaya ve usta-çırak ilişkisine yer verdiğini belirtmiştir. Öğretim elemanlarından bir başka kişi; tezene vuruş şekillerine, sonrasında tartım kümeleri üzerinde bölünmüş tezene çalışmalarına, çalım tekniğinin(tavır) geliştirilmesi ile beraber önce küçük ezgilere sonrada tavrı kapsayan yöre ve bölgelere ilişkin örnek halk ezgileri üzerinde uygulamalara yer vermektedir. Diğer bir öğretim elemanı ise analiz ve deşifre, anlatım, gösterip yaptırma, dinletme-izletme, kavramsal ve tarihsel sorgulama ve tartışmalara, akabinde yeniden yorumlamaya derslerinde yer vermektedir.

YORUM: Bu bulgular incelendiğinde lisans düzeyi bağlama öğretiminde genel olarak kuram ve uygulamanın, usta-çırak ilişkisinin, yakından uzağa ve basitten karmaşığa ilkelerinin önemli olduğu görülmektedir. Ödevin geniş zaman içerisine yayılması, öğrencinin büyük ölçüde bağlama ile vakit geçirmesini sağlayacağından bu uygulamanın, bağlama öğretimine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Yine buradan bağlama öğretiminde analiz ve deşifre, anlatım, gösterip yaptırma, dinletme-izletme, kavramsal ve tarihsel sorgulama gibi unsurlarında yöntem-teknipler içerisinde kullanıldığı görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Uygulamakta olduğunuz bağlama öğretimi dersinde, takip ettiğiniz bağlama metotları nelerdir? Ayrıca bağlama öğretiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?

Öncelikle öğretim elemanları bağlama derslerinde kendi yayınlarını kullandıklarını ifade etmektedirler. Bir öğretim elemanı, çalgı eğitiminde etütlerin teknik kapasiteyi arttırmak yönünden ön planda olduğunu belirtmiş, Zeki Atagür' ün "Bağlama Egzersizleri" kitabından örneklerde kullanarak bağlama öğretimini gerçekleştirdiğini ifade etmiştir. Bir diğer öğretim elemanı, tavrılarda kendi geliştirdiği yaklaşımları uygulayarak dersi gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Başka bir öğretim elemanı ise, belirli ve tek tip bir materyalden faydalanmadığını, Trt repertuarı notalarından (Thm-Tsm) ve diğer öğretim elemanlarının bağlama metotlarından faydalandığını belirtmiştir. Bağlama öğretiminde kullanılan metotların içeriği ile ilgili soruya cevap olarak bir öğretim elemanı, bağlama metotlarındaki en büyük problemin, ticari kaygılarla üretilmiş bir nota albümü olarak görmektedir. Fakat özellikle 2000-2015 yılları arasında nitelik olarak daha olumlu yönde yayınların arttığını da belirtmiştir.

YORUM: Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının, bağlama öğretiminde kendi metotlarını kullandıkları, ayrıca farklı kaynaklardan da yararlandıkları görülmektedir. Bağlama için yazılmış etüt, egzersiz, tavır, eser gibi unsurların lisans düzeyi bağlama öğretimi için önemli olduğu anlaşılmaktadır. 2000-2015 yılları arasında daha nitelikli yayınların arttığı görülmektedir. Bu unsurların yayınlanmış birçok bağlama metodunda eksik oluşu ya da hiç olmayışı, lisans düzeyi bağlama öğretiminde metotların kullanılmaması ile ilişkilendirilebilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Bağlama öğretiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız, önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?

Öğretim elemanlarından biri, genel olarak çalgı eğitiminde uygulanması gereken yöntemin kuram ve uygulama olarak iki aşamalı olması gerektiğini belirtmiştir. Uygulama kısmını başta, usta-çırak ilişkisi şeklinde ele almamış, öğrenciye verilen ödevin yine öğrenci tarafından çalgı üzerinde uygulamasının yapılması gerektiğini de

vurgulamıştır. Bir diğer öğretim elemanına göre, çalgının belli bir teknik ve tavrısal özellikleri, konuya hakim eğitimciler gözetiminde, öğrenciye verilmelidir. Bir diğer öğretim elemanı, öğrencinin daha hızlı ve kolay uygulayabileceği teknikler üzerinde, araştırmaların ve deneysel çalışmaların arttırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Başka bir öğretim elemanı ise, çeşitli basamak ve düzeylere ayrılmış, amaçları farklılık gösteren pedagojik, teknik, estetik ve metodolojik özellikler barındıran nitelikli yayınların fazlalaşması gerektiğini, bağlama için yazılmış yeni etüt, egzersiz ve eserlerin olmasının önem arz ettiğini belirtmiş, erken yaşta başlayan müzik eğitiminin de bu konuya önemli katkılar sağlayacağını vurgulamıştır.

YORUM: Bulgulara göre lisans düzeyi bağlama öğretiminde, kuram ve uygulamanın, konuya hakim eğitimcilerin önemli olduğu anlaşılmaktadır. Yine bulgulardan, “çeşitli basamak ve düzeylere ayrılmış, amaçları farklılık gösteren pedagojik, teknik, estetik ve metodolojik özellikler barındıran nitelikli yayınların ve bağlama için yazılmış yeni etüt, egzersiz ve eserlerin” az olduğu anlaşılmaktadır. Bu konularda deneysel çalışmalar artmalıdır. Erken yaşta başlayan müzik eğitiminin ileriki aşamalarda bağlama için iyi bir zemin olacağı da düşünülebilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarındaki etütleri, işlevsel açıdan lisans düzeyine uygun bulma konusundaki görüşleriniz nelerdir?

Öğretim elemanlarından birine göre, yeni oluşan iyi düzey metotlar içinde etüt ve çalışma nitelikli parçalar üretmek, o çalgıda çalıştırılmak istenilen konuya uygun olmalıdır. Bağlama metotlarındaki etütlerin, çalgı eğitim seviyesine uygun olmadığı vurgulanarak bu etütlerin öğretilecek olan konuyla da ilgisinin olmadığı belirtilmiş, böyle olunca da öğrencinin konuyu öğrenmede zorluk yaşayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca etüt üretmenin önemli olduğunu fakat bağlama için yeni eserler üretmenin ve bunlar sayesinde bağlamanın da bir dağarı oluşmasına katkıda bulunmanın daha önemli olduğu belirtilmiştir.

Diğer öğretim elemanı, 2000-2015 yılları arasında yapılan etüt çalışmalarının, lisans düzeyini karşılamada yeterli olmayıp birçoğunun içeriğinin türkü repertuarı şeklinde olduğunu fakat daha önceki yayınlara göre 2000-2015 yılları arasındaki

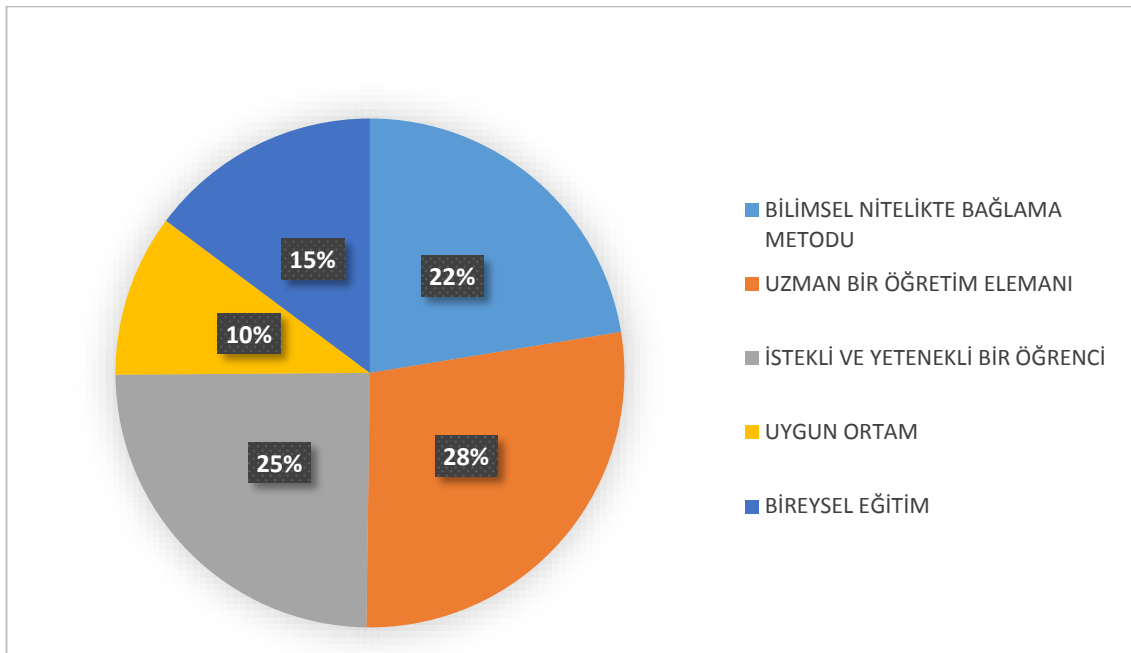
yayınlarda büyük ilerleme sağlandığını belirtmiştir.

Bir başka öğretim elemanı ise, 2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotlarında sınırlı sayıda etüt olduğunu belirtmektedir. Metotların birçoğunda basit alıştırmalardan sonra türkülere yer verilmiştir. Ayrıca, etüt niteliği barındıran yayınların lisans düzeyinde kullanılabilir olduğu ve metodolojik yayınlardaki etütlerin içeriği ve hedefi arttıkça niteliğinin de artacağı vurgulanmıştır.

YORUM: Bu alt problemde sorulan soruya ve verilen cevaplara bakıldığında göze çarpan ilk eksikliğin 2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotlarında ciddi bir etüt eksikliği oluşudur. Öğretim elemanları bağlama metotlarındaki etütlerin az olduğunu ve lisans düzeyini karşılamadığını belirtmişlerdir. Metotlardaki etütlerin öğretilecek konu ile ilgisinin olmadığı ve gelişigüzel yazıldığı, metotların çoğunda basit alıştırmalardan sonra türküye geçildiği ve bağlama dağarına katkı için yeni eserlerin yazılmadığı da belirtilenler arasındadır. Lisans düzeyindeki bağlama öğretiminde tercih edilmeyen veya az tercih edilen bağlama metotlarından birçoğunun, yukarıdaki bulgulardan büyük ölçüde yoksun olduğu düşünülebilir.

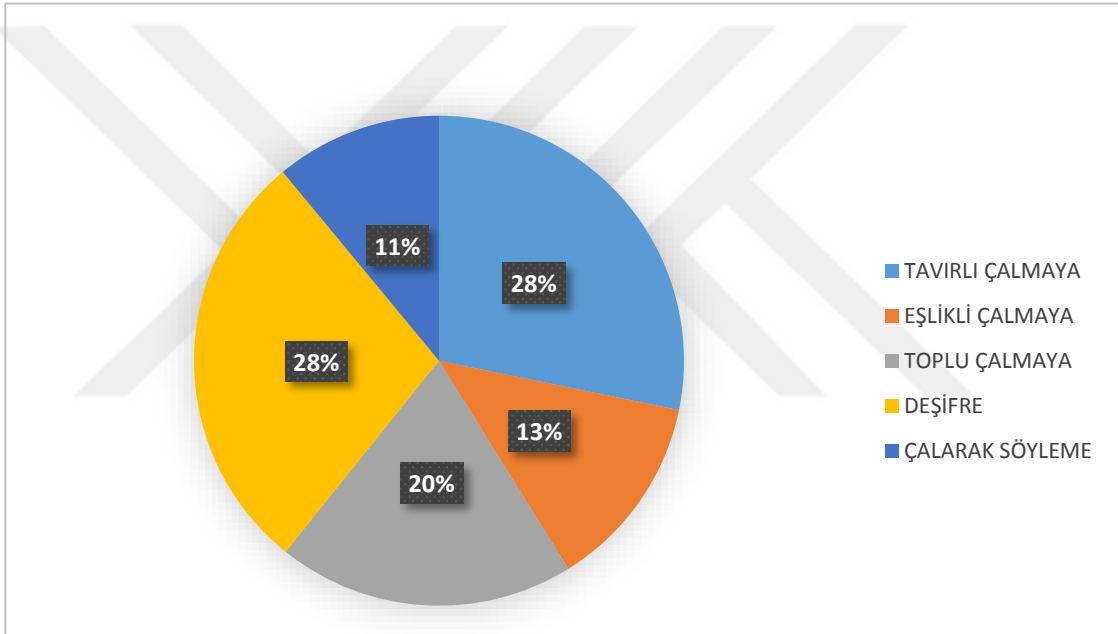
4.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Öğretim elemanlarının bağlama öğretimine ilişkin görüşleri nelerdir?

Grafik-1 Öğretim Elemanlarının Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimi Dersinin Gerçekleştirilebilmesi İçin Gerekli Unsurlarla İlgili Görüşleri

Grafik 1 deki bulgulara göre öğretim elemanlarının bağlama öğretimi için ilk sırada %28 oranında uzman bir öğretim elemanına, ikinci sırada %25 oranında istekli ve yetenekli bir öğrenciye, üçüncü sırada %22 oranında bilimsel nitelikte bağlama metoduna, dördüncü sırada %15 oranında bireysel eğitime ve %10 oranında da uygun ortama yer verdikleri görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle bağlama öğretiminde, uzman bir öğretim elemanı ve istekli-yetenekli bir öğrenci olduktan sonra bilimsel nitelikte bir bağlama metoduna, ihtiyaç duyulacağı anlaşılmaktadır. Uygun ortamın ise en az öneme sahip olduğu görülmektedir.

Grafik-2 Öğretim Elemanlarının Bağlama Öğretimi Dersinde Öncelikli Olarak Ağırlık Verdikleri Tekniklerle İlgili Görüşleri

Grafik 2 incelendiğinde öğretim elemanlarının bağlama öğretiminde öncelikli olarak deşifre ve tavıra %28 oranında, toplu çalmaya %20 oranında, eşlikli çalmaya %13 oranında ve çalarak söylemeye ise %11 oranında ağırlık verdikleri görülmektedir. Bu bulgulara göre grafikteki tekniklerden ilk önceliği, eşit oranda olan deşifre ve tavır oluşturmaktadır. En az ağırlık verilen tekniğin ise %11' lik dilimle çalarak söyleme olduğu görülmektedir.

Tablo-5 Bağlama Öğretimi Dersinde Çalarken Söyleme Alışkanlığı Kazandıran Çalışmalara Ne Ölçüde Yer Verildiği ile İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri

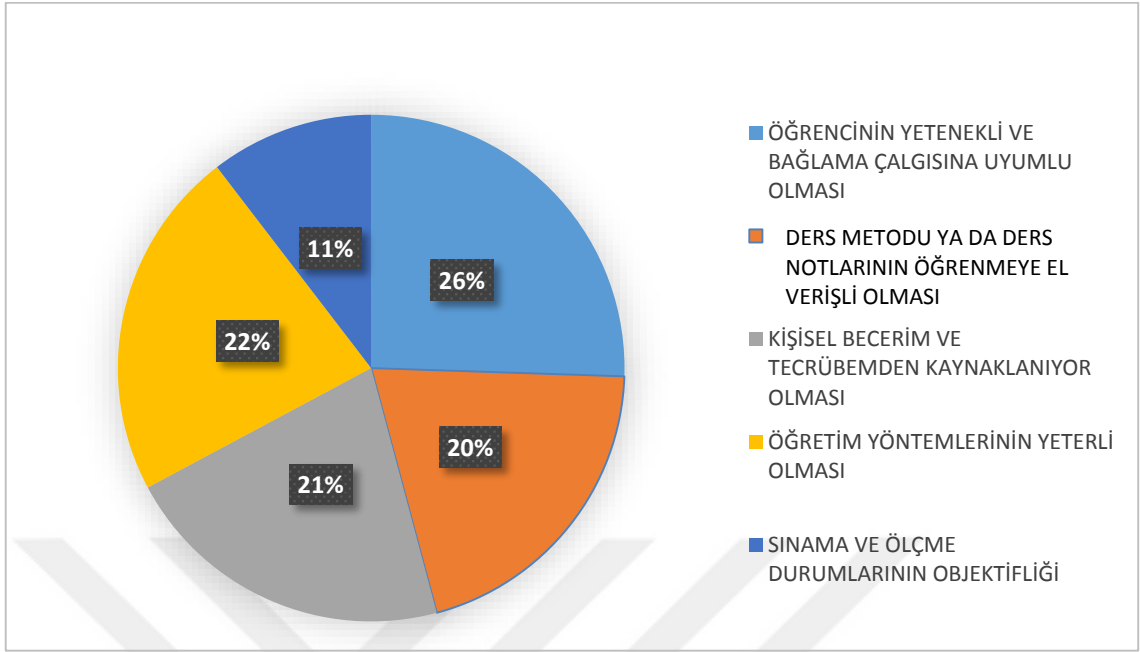
Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kısmen	13	81,25
Büyük Ölçüde	2	12,50
Tamamen	0	0,00
Hiç	1	6,25
TOPLAM	16	100

Tablo 5 incelendiğinde çalarken söyleme alışkanlığı kazandıran çalışmalara 13 kişi kısmen, 2 kişi büyük ölçüde yer verirken, 1 kişi ise hiç yer vermediğini belirtmiştir. Öğretim elemanlarından büyük bir çoğunluğunun çalarken söyleme alışkanlığı kazandıran çalışmalara, kısmen de olsa büyük ölçüde de olsa yer verdiği görülmektedir.

Tablo-6 Öğretim Elemanlarının Bağlama Dersinde Öğrencilerini Başarılı Bulup Bulmadıklarını Yansıtan Dağılım

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Tamamen Başarılı	1	7,2
Kısmen Başarılı	7	50,0
Başarılı	6	42,8
Başarısız	0	0,0
TOPLAM	14	100

Tablo 6' ya bakıldığında öğrencilerini “kısmen başarılı” ve “başarılı” bulan öğretim elemanlarının frekanslarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. 1 öğretim elemanı ise öğrencilerini “tamamen başarılı” olarak değerlendirmiştir. 2 kişi bu soruya cevap vermemiştir. Öğrencilerini başarısız bulan öğretim elemanı ise görülmemektedir. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının öğrenci başarısı için kapsamı yüksek bir çalgı eğitimi verdikleri söylenebilir. Öğrenci başarısı “uzman bir öğretim elemanı” ve “istekli – yetenekli bir öğrenci” ile ilişkilendirilebilir.

Grafik-3 Öğrencilerini Bağlama Dersinde Başarılı Bulan Öğretim Elemanlarının Başarı Nedenleri İle İlgili Görüşleri

Grafik 3 incelendiğinde ilk sırada %26 oranında öğrencinin yetenekli ve bağlama çalgısına uyumlu olduğu, ikinci sırada %22 oranında öğretim yöntemlerinin yeterli olduğu, üçüncü sırada %21 oranında kişisel beceri ve tecrübeden kaynaklanıyor olduğu, dördüncü sırada %20 oranında ders metodu ya da notlarının öğrenmeye elverişli olduğu ve beşinci sırada ise sınama ve ölçme durumlarının objektif olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre öğrencinin yetenekli ve bağlama çalgısına uyumlu olması başarıda en önemli etken olarak görülmektedir. Başarıda öğretim yöntemlerinin yeterli olması, kişisel tecrübe ve ders metodu ya da notlarının birbirlerine oransal olarak yakınlık göstermesi bu etkenlerin büyük ölçüde önemli olduğunu göstermektedir. Sınama ve ölçme durumları ise öğrenci başarısındaki en az öneme sahip faktör olarak görülmektedir.

7 Öğrencilerinin Bağlama Dersinde Kısmen Başarılı Bulan Öğretim Elemanlarının Başarısının Kısmen Olması İle İlgili Görüşleri

Bu konuda 3 kişi “öğrencilerin programlarının yüklü olması”, 1 kişi “ders metodunun ihtiyaca cevap verememesi”, 1 kişi “sınama ve ölçme durumlarından ortaya

çıkan sorunlar”, 1 kişi ise “kendimden kaynaklanan nedenler” şeklinde toplam 6 kişi cevap vermiştir. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının belirttiği nedenlerin bağlama dersinde öğrencilerin motivasyonuna etki ettiği söylenebilir.

Tablo-8 Bağlama Öğretimi Ders Müfredat Programının Uygunluğu İle İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kısmen	5	33,3
Büyük Ölçüde	10	66,7
Tamamen	0	0,0
Hiç	0	0,0
TOPLAM	15	100

Tablo 8’e bakıldığında öğretim elemanlarının % 66,7 lik kısmı ders müfredat programının büyük ölçüde uygun olduğu, % 33,3 ü ise programın kısmen yeterli olduğu görülmektedir. “Tamamen” ve “hiç” seçeneklerinin tercih edilmediği görülmektedir.

Tablo-9 Bağlama Derslerine Ayrılan Sürenin Yeterliği İle İlgili Öğretim Elemanı Görüşleri

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kısmen	6	37,50
Büyük Ölçüde	4	25,00
Tamamen	3	18,75
Hiç	3	18,75
TOPLAM	16	100

Tablo 9’ da görüldüğü gibi 6 kişi kısmen, 4 kişi büyük ölçüde, 3 kişi bağlama dersine ayrılan süreyi tamamen yeterli bulduklarını, 3 kişi ise bu süreyi hiç yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının, derse ayrılan süreyi farklı şekillerde değerlendirdikleri ve büyük çoğunluğun tam anlamı ile bu süreyi yeterli bulmadığı ortaya çıkmaktadır.

4.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorumlar

Öğretim elemanlarının, 2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

10 Öğretim Elemanlarının Bağlama Öğretimi Dersinde Takip Ettikleri Bağlama Metotlarına İlişkin Görüşleri

Ankete katılan öğretim elemanlarının kullandıkları bağlama metotları değerlendirildiğinde Savaş Ekici, Gazi Erdener Kaya, Ahmet Tufan Gültaş, Servet Yaşar, Sabri Yener, Y. Kemal Alim-M. Aydın Atalay, Hüseyin Yükrük, Levent Keskin-Cemalettin Kalender ve Can Karahan'ın yayınlarına derslerinde yer verdikleri verilen cevaplardan anlaşılmaktadır. Bunun yanında öğretim elemanlarının, Mehmet Kınık, Attila Özdek ve Zeki Atagür' ün, metot olmayıp etütler ve eserlerle ilgili olan yayınlarından da faydalandıkları görülmektedir.

Bu konuda bir öğretim elemanı karma bir eğitim metodu kullandığını, metotların varsa beğendiği kısımlarını göz önüne alarak türkü ve ezgi örneklerini, yeniden değerlendirmek kaydıyla öğrencilere sunduğunu belirtmiştir. Sonrasında bu türkülerden kaydı olan varsa üstatların kendi sesi veya sazından örneklediğini söylemiştir. Bu konuda iki öğretim elemanı ise belirli bir bağlama metodu takip etmediklerini, kendi oluşturdukları ders notlarını kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında TRT repertuarından (Thm-Tsm) faydalandıklarını da eklemiştir.

Bu bulgulara göre lisans düzeyini karşılayabilecek olan bağlama metotlarının, öğretim elemanları tarafından yayımlandığı söylenebilir. Lisans düzeyinde kullanılan bağlama metotlarına bakıldığında öğretim elemanlarının kendilerinin veya bir başka öğretim elemanının metodunu kullandıkları görülmektedir. Karma bir eğitim metodu kullanılması veya ders notları ile yürütülen bağlama öğretimi, metotların tek başlarına lisans düzeyine uygun olmadıklarının kanıtıdır. Etüt ve egzersiz yayınlarından ayrıca faydalanılması da metotlarda etütlere yeterince yer verilmediği ile ilişkilendirilebilir.

Tablo-11 Öğretim Elemanlarının Bağlama Öğretimi Derslerinde Takip Ettikleri Metotların Yeterliği İle İlgili Görüşleri

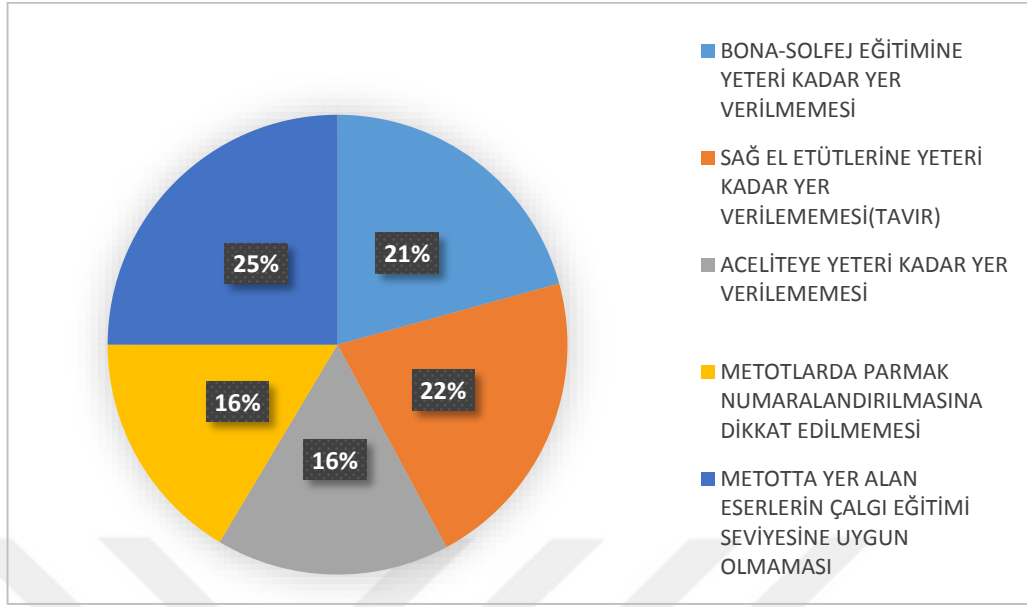
Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kısmen Yeterli	5	35,8
Büyük Ölçüde Yeterli	9	64,2
Tamamen Yeterli	0	0,0
Yetersiz	0	0,0
TOPLAM	14	100

Tablo 11 incelendiğinde öğretim elemanlarından 5 kişinin “kısmen yeterli”, 9 kişinin ise “büyük ölçüde yeterli” olarak cevap verdikleri, 2 kişinin ise cevap vermediği görülmektedir. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının kullandıkları metot veya metoda yönelik ders notlarının, büyük ölçüde ve kısmen yeterli olduğu, tam anlamıyla yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo-12 Piyasada Var Olan Metotların Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimindeki Yeterliliğine İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kısmen Yeterli	7	43,75
Büyük Ölçüde Yeterli	1	6,25
Tamamen Yeterli	0	0,00
Yetersiz	8	50,00
TOPLAM	16	100

Tablo 12 incelendiğinde 8 yetersiz, 7 kısmen ve 1 büyük ölçüde yeterli yanıtları görülmektedir. Bu bulgular ışığında piyasada var olan bağlama metotlarının yetersiz olduğu, bazı metotların ise farklı yönlerden yeterli olduğu anlaşılmaktadır. Kısmen yeterli tercihinde bulunan öğretim elemanlarının, kanaatimizce karma bir sistem kullandığı söylenebilir. 1 kişinin de piyasadaki metotları büyük ölçüde yeterli buluyor olması dikkat çekicidir.

Grafik-4 Piyasada Var Olan Metotları Lisans Düzeyinde Yetersiz Bulan Öğretim Elemanlarının Yetersizliğe İlişkin Nedenleri

Grafik 4 incelendiğinde Lisans düzeyine yönelik olarak metotlardaki eksikliklerde ilk sırada %25 oranında eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olmaması, ikinci sırada %22 oranında sağ el etütlerine (tavır) yeteri kadar yer verilmemesi, üçüncü sırada %21 oranında bona-solfej eğitimine yeteri kadar yer verilmemesi görülmektedir. Metotlardaki eksikliklerden aceliteye yeteri kadar yer verilememesi ve parmak numaralandırılmasına dikkat edilmemesi ise %16 oranında eşit paya sahiptir. Bu konuda 1 kişi seçeneklerin dışında metotlardaki problemlerin genel olarak teknik, estetik, pedagojik ve metodolojik ilkelere uzak olduklarını belirtmiştir. Bir başka kişiye göre ise metotlardaki en önemli problemin, amacın yeterince belirlenememesi ve metot kavramının yeterince anlaşılammış olmasıdır. Bir kişi ise seçeneklerin her birinin diğerinden önemli olduğunu, ancak daha da önemlisinin çalgı metodu yazma konusundaki bilgi eksikliği olduğunu, yazılmış metotların birçoğunun repertuar ve reklam amaçlı yazılmış olduğunu belirtmiştir. Bu bulgulardan hareketle “metot” kavramının iyi anlaşılmasıyla birlikte teknik, estetik, pedagojik ve metodolojik ilkelere uygun bir şekilde metot yazılması gerektiği söylenebilir. Grafiğe bakıldığında ise metotlardaki en büyük problemin, eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olmaması ve tavır konusuna yeterince yer verilmemesidir. Bona-solfej eğitimi ile sağ el etütlerinin (tavır) oranının birbirlerine yakın olduğu görülmektedir. En az yetersizlik ise parmak numaralandırılmasına ve aceliteye yeteri kadar yer verilmemesidir.

Tablo-13 Bağlama Öğretimi Dersinde Takip Edilen Metotlardaki Eserlerde Tavırla İlgili Çalışmalara Yer Verilmesi İle İlgili Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kısmen	0	0,00
Büyük Ölçüde	8	53,3
Tamamen	7	46,7
Hiç	0	0,00
TOPLAM	15	100

Tablo 13 İncelendiğinde 8 kişi büyük ölçüde, 7 kişi ise tamamen cevaplarını vermiştir. Bu bulgulardan hareketle öğretim elemanlarının, lisans düzeyi bağlama öğretiminde tavrı olmazsa olmaz bir öğe olarak değerlendirdikleri ve önemli derecede önemsedikleri ortaya çıkmaktadır. Bu durumda bağlama metotlarında tavır konusuna da daha fazla yer verilmesi gerektiği söylenebilir.

14 Öğretim Elemanlarının Lisans Düzeyine Yönelik Kapsamlı Bir Bağlama Metodunda Olması Gereken Unsurlarla İlgili Görüşleri

Ankete katılan öğretim elemanlarının verdiği cevaplar derlenerek aşağıda bu cevaplara yer verilmiştir. Buna göre lisans düzeyine yönelik olarak kapsamlı bir bağlama metodunda genel olarak;

Metot kavramının anlaşılması,

Amaç ve hedefin belli olması,

Tümevarım yönteminin kullanılması,

Başlangıç düzeyinden başlayıp orta ve ileri düzeylere kadar tutarlılıkla ilerleyen bir anlayışın benimsenmesi,

Bağlama hakkında doğru bilgilerin (ebatları, kullanılan ağaçlar, teknik donanımlar, tarihsel süreci, misyonu vb.) anlatılması,

Temel becerilerin (tutuş, oturuş, sağ ve sol el kullanımı vb.) anlatılması,

Görsel ve işitsel malzemelerin olması,

Genel nota ve süre kavramının anlatılması,

Bona ve tartımlara yer verilmesi,

Tezene kalıpları ve bunlara bağlı etütlerin olması,
Bağlamadan doğru ve güzel ses çıkartabilmek,
Çoğunluk tarafından kabul gören parmak numaralarının olması,
Kullanılacak ses sisteminin detaylı anlatılması,
Etüt ve eserlerin, usul ve makamsal özellikleri dikkate alınarak hazırlanması,
Nitelikli etütlerin, egzersizlerin ve bağlama için yazılmış yeni eserlerin olması,
Eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olması,
Sağ el etütlerine büyük ölçüde yer verilmesi,
Tavrılı eserlerin çalındığı gibi notaya alınması,
Bağlamada tavır kavramı ve pedagojik sıralamaya göre yöre-bölge tavrılarının detaylı örneklerle anlatılması,
Pozisyon kavramı ve bunlara ilişkin (yatay – dikey – legato) etütlerin olması,
Otantik ve geleneksel ezgilerin doğru biçimde ve oranda örneklenmesi,
Teknik, estetik, pedagojik ve metodolojik bir ilkesel bütünlükte olması, gerekmektedir.

Bir kişi ise bu konuda bağlama metodundan ziyade birebir görsel ve uygulamalı eğitimin daha etkili olacağını belirtmiştir.

Lisans düzeyine yönelik olarak kullanılacak olan bir bağlama metodunda yukarıdaki unsurların olması gerektiği, öğretim elemanlarınca belirtilmiştir. Aslında bu unsurlar incelendiğinde bağlama metodunda olması gerekenlerin yanında, yayınlanan metotlardaki eksikliklerde ortaya çıkmaktadır. Örneğin ”*metot*” kavramının hala anlaşılammış olması veya ”*amaç-hedeflerin*” tam olarak belirli olmaması eksiklikler arasındadır. Yukarıdaki unsurlar öğretim elemanlarının metotlara bakış açısını da yansıtmaktadır.

Tablo-15 Öğretim Elemanlarının Metot Yazma Çalışmaları İle İlgili Dağılımları

Seçenekler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Var	5	31,25
Yok	3	18,75
Üzerinde Çalışıyorum	8	50,0
TOPLAM	16	100

Tablo 15'e bakıldığında bağlama metodu yazma konusunda 8 kişinin üzerinde çalıştığı, 5 kişinin metodunun olduğu, 3 kişinin ise metodunun olmadığı görülmektedir. Öğretim elemanlarının çoğunun, metodunun olması veya bu konuda çalışmaları olması eksikliklerin giderilmesi adına önemli görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

5.1. Sonuç

Öğretim elemanlarının lisans düzeyi bağlama öğretiminde kullandığı yöntem-teknikler genel olarak kuram ve uygulama, usta-çırak ilişkisi, yakından uzağa ve basitten karmaşığa ilkeleri olarak görülmüştür. Yine bağlama öğretiminde analiz ve deşifre, anlatım, gösterip yaptırma, dinletme-izletme, kavramsal ve tarihsel sorgulama, ödevlendirme gibi unsurlarında yöntem-teknikler içerisinde kullanıldığı görülmüştür.

Öğretim elemanlarının bağlama öğretiminde kendi metotlarını kullandıkları ayrıca farklı kaynaklardan da yararlandıkları, bağlama için yazılmış etüt, egzersiz, tavr, eser gibi unsurların lisans düzeyi bağlama öğretimi için önemli olduğu görülmüştür. Yeterli olmamakla birlikte, 2000-2015 yılları arasında daha nitelikli yayınların arttığı sonucuna varılmıştır.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde kuram ve uygulamanın, konuya hakim eğitimcilerin önemli olduğu görülmüştür. “Çeşitli basamak ve düzeylere ayrılmış, amaçları farklılık gösteren pedagojik, teknik, estetik ve metodolojik özellikler barındıran nitelikli yayınların ve “bağlama için yazılmış yeni etüt, egzersiz ve eserlerin” az olduğu, bu konuda deneysel çalışmaların artırılması gerektiği sonucuna varılmış, erken yaşta başlayan müzik eğitiminin ileriki aşamalarda bağlama öğrenimi için iyi bir zemin oluşturacağı görülmüştür.

2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotlarında ciddi bir etüt eksikliği olduğu tespit edilmiştir. Bağlama metotlarındaki etütlerin az olduğu ve lisans düzeyini karşılamadığı görülmüştür. Metotlarda var olan etütlerin öğretilecek konu ile alakasız olduğu, metotların çoğunda basit alıştırmalardan sonra türkülere geçildiği, bunun yanında bağlama dağarına katkı için yeni eserlerin yazılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öğretim elemanlarına göre bağlama öğretiminin gerçekleştirilebilmesi için sırasıyla “uzman bir öğretim elemanı”, “istekli ve yetenekli bir öğrenci”, “bilimsel nitelikte bağlama metodu”, “bireysel eğitim” ve “uygun ortam” gerekmektedir.

Öğretim elemanlarının bağlama öğretiminde öncelikli olarak deşifre ve tavra, daha fazla önem verdikleri görülmüştür.

Öğretim elemanlarının çoğunluğu bağlama öğretiminde çalarken söyleme alışkanlığı kazandıran çalışmalara, kısmen yer vermektedirler.

Öğretim elemanları, bağlama derslerinde öğrencilerine kapsamlı bir öğretim uyguladıklarını ve öğrencilerini genel olarak başarılı bulduklarını düşünmektedirler.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde başarılı bulunan öğrencilerin, başarılı olma nedenleri sırasıyla, “öğrencinin yetenekli ve bağlama çalgısına uyumlu olması”, “öğretim yöntemlerinin yeterli olması”, “kişisel beceri ve tecrübeden kaynaklanıyor olması”, “ders metodu ya da notlarının öğrenmeye elverişli olması” ve “sınama ve ölçme durumlarının objektif olması”dır.

Öğretim elemanlarına göre bağlama öğretiminde kısmen başarılı olan öğrencilerin kısmi başarı nedenleri “öğrencilerin programlarının yüklü olmasından”, “ders metodunun ihtiyaca cevap verememesinden”, “sınama ve ölçme durumlarından ortaya çıkan sorunlardan”, ve “kendilerinden kaynaklanan nedenlerden” kaynaklanmaktadır.

Öğretim elemanlarının çoğunluğu, ders müfredat programının büyük ölçüde uygun olduğunu, öğretim elemanlarının az bir kısmı ise kısmen yeterli olduğunu belirtmiştir.

Bağlama dersine ayrılan süreyle ilgili tam bir görüş birliği olmasa da, bu derse ayrılan sürenin tam anlamıyla yeterli olmadığı görülmüştür.

Öğretim elemanlarının bağlama metodu olarak, Savaş Ekici, Gazi Erdener Kaya, Ahmet Tufan Gültaş, Servet Yaşar, Sabri Yener, Y. Kemal Alim-M. Aydın Atalay, Hüseyin Yükrük, Levent Keskin-Cemalettin Kalender ve Can Karahan’ın yayınlarından derslerinde yararlandıkları tespit edilmiştir. Lisans düzeyinde Mehmet Kınık, Attila Özdek ve Zeki Atagür’ün, metot olmayıp etütler ve eserlerle ilgili olan yayınlarından da faydalandığı sonucuna varılmıştır. Bunun yanında bazı öğretim elemanlarının kendi ders notlarını ve bağlama metodu konusunda da karma bir eğitim yöntemi kullandıkları tespit edilmiştir. TRT repertuarından (Thm-Tsm) faydalandığı da yine sonuçlar arasındadır.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde kullanılan metot veya metoda yönelik ders notlarının tam anlamıyla yeterli olmadığı fakat büyük ölçüde lisans düzeyini karşıladığı tespit edilmiştir.

Öğretim elemanlarının yarısı 2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarını yetersiz bulmakta, yarıya yakını da bağlama metotlarını kısmen yeterli bulmaktadırlar.

2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarındaki eksiklikler önem sırasına göre “eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olmaması”, “sağ el etütlerine (tavır) yeteri kadar yer verilmemesi”, “bona-solfej eğitimine yeteri kadar yer verilmemesi” olarak saptanmıştır. Bu saptamanın dışında metotlardaki problemlerin genel olarak teknik, estetik, pedagojik ve metodolojik ilkelere uzak oldukları, amacın yeterince belirlenememiş olması ve metot kavramının yeterince anlaşılammış olmasıdır. Bağlama metodu yazarlarının yeterince bilgili olmaması, yazılmış metotların birçoğunun repertuar ve reklam amaçlı yazılmış olduğu da tespitler arasındadır.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde kullanılan bağlama metotlarında tavrıla ilgili çalışmalara yer verildiği görülmüştür.

Lisans düzeyine yönelik olarak kapsamlı bir bağlama metodunda genel olarak;

Metot kavramının anlaşılması,

Amaç ve hedefin belli olması,

Tümevarım yönteminin kullanılması,

Başlangıç düzeyinden başlayıp orta ve ileri düzeylere kadar tutarlılıkla ilerleyen bir anlayışın benimsenmesi,

Bağlama hakkında doğru bilgilerin (ebatları, kullanılan ağaçlar, teknik donanımlar, tarihsel süreci, misyonu vb.) anlatılması,

Temel becerilerin (tutuş, oturuş, sağ ve sol el kullanımı vb.) anlatılması,

Görsel ve işitsel malzemelerin olması,

Genel nota ve süre kavramının anlatılması,

Bona ve tartımlara yer verilmesi,

Tezene kalıpları ve bunlara bağlı etütlerin olması,

Bağlamadan doğru ve güzel ses çıkartabilmek,

Çoğunluk tarafından kabul gören parmak numaralarının olması,

Kullanılacak ses sisteminin detaylı anlatılması,

Etüt ve eserlerin, usul ve makamsal özellikleri dikkate alınarak hazırlanması,
Nitelikli etütlerin, egzersizlerin ve bağlama için yazılmış yeni eserlerin olması,
Eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olması,
Sağ el etütlerine büyük ölçüde yer verilmesi,
Tavırlı eserlerin çalındığı gibi notaya alınması,
Bağlamada tavır kavramı ve pedagojik sıralamaya göre yöre-bölge tavırlarının
detaylı örneklerle anlatılması,
Pozisyon kavramı ve bunlara ilişkin (yatay – dikey – legato) etütlerin olması,
Otantik ve geleneksel ezgilerin doğru biçimde ve oranda örneklenmesi,
Teknik, estetik, pedagojik ve metodolojik bir ilkesel bütünlükte olması, gerektiği
sonucuna varılmıştır.

Bağlama metodu kullanmayıp birebir uygulamalı öğretim gerçekleştiren öğretim elemanlarının olduğu da tespit edilmiştir.

Öğretim elemanlarının çoğunun bağlama metotları ve metot yazma çalışmaları bulunmaktadır.

5.2. Tartışma

Bu çalışmada 2000-2015 yılları arasında yayınlanan bağlama metotlarının lisans düzeyinde bağlama öğretimine uygunluğunun incelenmesi araştırılmıştır. Konu ile ilgili daha önce yapılmış araştırmalar da incelendiğinde iyi yayınların olduğu görülmekle birlikte bağlama metotlarının çoğunun işlevsel açıdan bağlama öğretimine uygun olmadığı görülmektedir. Bu çalışmanın da içinde değinildiği gibi piyasada satılan birçok bağlama metodunun özengen müzik eğitime yönelik yayınlar olduğu kanaatindeyiz. Bizi böyle düşündürmeye sevk eden şey ise söz konusu yayınlarda genel olarak amacın –birçok metotta belirtilmese bile- türkü öğretmek olmasıdır. Zira belirli çevrelerce bağlama öğrenmek isteyenlerin isteği de budur; “kısa yoldan bağlama (türkü) öğrenmek”. Böyle olunca da malum yayınların parantez içinde belirtilen hususa hizmet ettiği söylenebilir. Bir başka problemde, yazarların tek bir yayınla (bağlama metoduyla) her seviyeye hitap edebilme gayretidir. Yani yazar, yayınından her seviyenin biraz faydalanmasını istemektedir. O zamanda yayının iç tutarlılığı kaybolmaktadır. Bu konuda problemler çoğaltılabilir. Bağlama metotları konusunda araştırmalar yapılmasına rağmen araştırma sonuçları tam anlamı ile metot yayınlarına yansımamaktadır.

Yayınlanan bağlama metotlarının içerik olarak fazla değişiklikler olmamakla birlikte bahsedilen belirli çevreye hizmeti sürecektir kanaatindeyiz. Lisans düzeyindeki bağlama öğrencilerini heyecanlandırabilecek pedagojik açıdan nitelikli yayınların yapılması tamamen üniversitelerdeki bu işin uzmanlarına düşmektedir.

5.3. Öneri

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler bağlama metotlarına yansıtılabilir.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde kuram-uygulama ve konuya hakim öğreticiler olmalıdır. Çeşitli basamak ve düzeylere ayrılmış, amaçları farklılık gösteren pedagojik, teknik, estetik ve metodolojik özellikler barındıran nitelikli yayınların ve bağlama için yazılmış yeni etüt, egzersiz ve eserlerin artırılması gerekmektedir.

Lisans düzeyinde iyi bir bağlama öğretimi için sırasıyla “uzman bir öğretim elemanı”, “istekli ve yetenekli bir öğrenci”, “bilimsel nitelikte bağlama metodu”, “bireysel eğitim” ve “uygun ortam” önemli görülmelidir.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde özellikle deşifre yapmaya ve bağlamada tavır konusuna önem verilmelidir.

Bağlamada çalarak söyleme geleneği vardır. Ancak bağlama bir çalgı olduğu için çalgı öğretiminde çalarak söyleme etkinliğine yer verilmemeli, çalım açısından tekniği artırıcı unsurlara yer verilmelidir.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde başarının sağlanabilmesi için sırasıyla, “öğrencinin yetenekli ve bağlama çalgısına uyumlu olması”, “öğretim yöntemlerinin yeterli olması”, “öğreticinin kişisel beceri ve tecrübesinin olması”, “ders metodu ya da notlarının öğrenmeye elverişli olması” ve “sınama ve ölçme durumlarının objektif olması” gerekmektedir.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde öğrencinin motivasyonunu “ders programlarının yüklü olması”, “ders metodunun ihtiyaca cevap verememesi”, “sınama ve ölçme durumlarından ortaya çıkan sorunlar”, ve “öğreticinin kendinden kaynaklanan nedenler” gibi unsurlar olumsuz yönde etkilememelidir.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde ders müfredat programının daha fazla iyileştirilmesi gerekmektedir.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde, derse ayrılan sürenin yeterince artırılması gerekmektedir.

Lisans düzeyi bağlama öğretiminde, öğreticinin pedagojik donanımlı, öğrencinin yetenekli ve istekli bağlama metodunun bilimsel yeterlilikte olması, programın da saat olarak yeterli olması gereklidir.

2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarındaki eksiklikler önem sırasına göre “eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olmaması”, “sağ el etütlerine (tavır) yeteri kadar yer verilmemesi”, “bona-solfej eğitimine yeteri kadar yer verilmemesi” olarak saptanmıştır. Bu saptamanın dışında metotlardaki problemlerin genel olarak teknik, estetik, pedagojik ve metodolojik ilkelere uzak oldukları, amacın yeterince belirlenmemiş olması ve metot kavramının yeterince anlaşılammış olmasıdır. Bağlama metodu yazarlarının yeterince bilgili olmaması, yazılmış metotların birçoğunun repertuar ve reklam amaçlı yazılmış olduğu da tespitler arasındadır. Tespitlerden hareketle yukarıdaki unsurların telafi edilmesi, bağlama metotlarının işlevselliğini arttırabilir.

2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metodu olan yazarlar, bu işin uzmanlarından yardımlar alarak eksikliklerini minimum seviyeye indirebilirler.

Bağlama metotlarında, tavrıla ilgili konulara ayrıntılı olarak yer verilmelidir. Ayrıca yalnızca tavrılara yönelik farklı düzeylerde yayınlarda yapılabilir.

Lisans düzeyine yönelik olarak daha öncede değinilen unsurların bağlama metotlarında olması gerekmektedir.

Lisans düzeyine yönelik olarak bağlama metodu konusunda, öğretim elemanlarının daha fazla çalışmalar yapması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıl, A. Yaşayan Aşıklık Geleneğinin Müzik Eğitimine Etki ve Katkıları (Sivas İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas, 2015.
- Akçalı, C. Bağlama Metotlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 2012.
- Alan, M. Bozuk Düzeni Bağlama Öğretiminde Başlangıç Düzeyine Yönelik Bir Model Önerisi, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2012.
- Artun, E. (2013). Türk Halkbilimi (Genişletilmiş 10. Baskı), Adana, Karahan Kitabevi.
- Ayşan, K. Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Bağlama Eğitimi ve Sorunları, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon, 1999.
- Bulut, M.H. (2010). Müzik Bilimsel Araştırma Yazıları, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Matbaası.
- Dönmez, A.O. Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzik Eğitimi Alanında Müziksel İşitme-Okuma Eğitiminde Kullanılabilirliğine Yönelik Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas, 2015.
- Ekici, S. (2001). Bağlama Metodu Çalışmalarında Yapılan Yanlışlıklar ve Çözüm Önerileri. Müzikte 2000 Sempozyumu, Kültür Bakanlığı Yayınları; 2575 Yayınlar Dairesi Başkanlığı Sanat- Müzik Eserleri Dizisi;310-11, Neyir Mat. Ankara).
- Ersoy, İ. (2009). Türkiye’de Uluslaşma Sürecinde Bir Simge Olarak 'Bağlama'. Motif Halk Oyunları Eğitim ve Öğretim Vakfı, Halk Müziğinde Çalgılar Uluslararası Sempozyumu Bildirileri, 268-278.
- Ersoy, K.S.G Altı Yaş Çocuklarının Piyano Eğitimine Hazırlanmalarında Kullanılan Yöntemlerin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2010.

- Işıldar, Z. Bağlama Metotlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, 2004.
- İmik, Ü , Haşhaş, S . (2014). Görsel ve İşitsel Medya Araçlarının Bağlama Sazının Öğreniminde Kullanımı. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 1 (1), . Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/ijca/issue/7995/105020>. Erişim tarihi, 15 Aralık 2016.
- Haşhaş, S. Bağlama Öğretimi/Öğreniminde Geçmişten Günümüze Usta-Çırak İlişkisi, 2015,
- Kahyaoğlu, Y. (2009) Geleneksel Türk Müziği Eğitiminde Metod İhtiyacı ve Kanun Metodları Üzerine Bir İnceleme. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiriler. 23-25 Eylül, OMÜ.Samsun.
- Kalender, N. Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi ve Sorunları, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bursa, 1988.
- Karahan, C. (2009). Bağlama Öğretiminde Başlangıç Aşamasına Dair Yeni Bir Yöntem. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildiriler. 23-25 Eylül, OMÜ. Samsun.
- Karkın, M., Pelikoğlu, M. C., & Haşhaş, S. (2014). Bağlama Enstrümanının Öğretim Yöntemleri Kapsamında Yöresel Tavırların Değerlendirilmesi. Art-e Sanat Dergisi, 7(13), 129-148.
- Kaya, G. E. Bağlama Metotlarının Karşılaştırmalı Yöntemle İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1993.
- Kınık, M. Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya, 2010.
- KOÇ, A. (2005) “Yayınlanmış Bağlama Eğitim Metotlarındaki Yanlışlıklar” 9. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu/ 04-05-06 Mayıs 2005 Van.
- Oral, M. Bağlamada Belli Başlı Yöresel Tavırların İcrasında Bozuk Düzen İle Bağlama Düzeni Arası Transpozisyonda Oluşan Duyum Farklılıkları, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2010.

- Özdek, A. Bağlama' nın İlköğretim II. Kademe Sınıflarındaki Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 2005.
- Özdemir, M.A. (1993). Müzik Türlerinin Eğitimdeki Yeri, I. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Trabzon.
- Satar, Ö. Türk Halk Müziği Eserlerinin Bağlama ile Çalışılmasında Karşılaşılan Teknik Güçlükler ve Çözüm Önerileri, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde, 2012.
- Şen, Y. (1998). Türk Müziği Eğitiminde Bağlamanın Yeri ve Önemi, Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, (4).
- Tezcan, M. (1997). Eğitim sosyolojisi. Ankara, Feryat matbaası.
- Tufan, E., & Güdek, B. (2008). Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(1), 25-40.
- Uçan, A. (2005) “ Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimizin Yeri ve Önemine Genel Bir Bakış” 9. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu/ 04-05-06 Mayıs 2005 Van.
- Yaşar, S. Temel Bağlama Öğretiminde Kullanılmakta Olan ve Önerilen Tezene Tekniğinin Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi, Sanatta Yeterlik Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar, 2011.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. EĞİTİM VE BİLİM, 23(112). <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5326/1485> Erişim tarihi, 07 Nisan 2017.

EKLER

Ek. 1 Görüşme Formu

Adım İbrahim GÜNEŞ; Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimimi sürdürmekteyim. “2000-2015 Yılları Arasında Yayınlanmış Bağlama Metotlarının Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimine Uygunluğunun İncelenmesi” adlı araştırmama ışık tutacağını düşünerek sizinle bir görüşme yapmak istedim. Bu görüşmede amacım, bağlama eğitiminde takip edilen metotların yeterliği konusunu irdeleyerek lisans düzeyine yönelik olarak kapsamlı bir metotta bulunması gereken öğretim, yöntem ve tekniklerin nasıl olacağını ortaya koymaktır. Hem bir bağlama eğitimcisi hem de bağlamayı yakından tanıyan, bu alanda bir eseri veya metot yazma çalışmaları bulunan bir kişi olarak sizin de bu konudaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

Açık Uçlu Sorular

- 1-** Bağlama öğretimi dersini gerçekleştirirken kullandığınız yöntem-teknikleri belirtebilir misiniz?
- 2-** Uygulamakta olduğunuz bağlama öğretimi dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir? Ayrıca bağlama öğretiminde kullanılan metotları içerik açısından değerlendirebilir misiniz?
- 3-** Bağlama öğretiminin geliştirilmesine yönelik yaklaşımınız, önerileriniz ve görüşleriniz nelerdir?
- 4-** 2000-2015 yılları arasında yayınlanmış bağlama metotlarındaki etütleri, işlevsel açıdan lisans düzeyine uygun bulma konusundaki görüşleriniz nelerdir?

Ek 2. Anket Formu

Sayın :

Bu anket, “2000-2015 Yılları Arasında Yayınlanmış Bağlama Metotlarının Lisans Düzeyinde Bağlama Öğretimine Uygunluğunun İncelenmesi” konulu yüksek lisans düzeyindeki bir araştırma için gerekli olan verilerin bir bölümünün elde edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Anketle toplanacak bilgiler, yalnız bu araştırma için kullanılacak, bu araştırmanın dışında başka bir amaçla kullanılmayacak ve anketi cevaplayanlarla ilgili her türlü kişisel bilgi gizli tutulacaktır.

Araştırmanın amacına ulaşmasında ve gerçek verilere dayandırılmasında, anketin içerdiği soruların içtenlikle ve eksiksiz olarak cevaplandırılması büyük önem taşımaktadır.

İlginiz, yardımlarınız ve katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

İbrahim GÜNEŞ

Araştırmacı

AÇIKLAMA

Bu anket, müzik ğretmeni yetiştiren kurumlarda “2000-2015 Yılları Arasında Yayınlanmış Bağlama Metotlarının Lisans Düzeyinde Bağlama ğretimine Uygunluğunun İncelenmesi” konulu araştırmaya bilgi toplanması amacıyla hazırlanmıştır. Anket, bağlama dersini okutmakta olan ğretim elemanlarına uygulanacaktır.

Araştırmada; 2000-2015 yılları arasında yayınlanmış, bağlama ğretimi dersinde yer verilen veya yer verilmeyen bağlama metotlarının durumlarının değerlendirilmesi, sorunların ortaya konulması ve üzüm önerilerinde bulunularak daha kapsamlı bir metotla etkin bir bağlama ğretimi sağlanması hedeflenmiştir.

Bu ankette elde edilecek bilgiler yalnız bu araştırma için kullanılacaktır. Anketi cevaplandırana ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır. Araştırmanın amacına ulaşması, ankette yer alan soruların içtenlikle cevaplandırılmasına bağlıdır. Katkılarınız ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

Bu ankette toplam 15 adet soru bulunmaktadır.

İbrahim GÜNEŞ

Araştırmacı

ÖĞRETİM ELEMANLARINA İLİŞKİN KİŞİSEL BİLGİLER

1- Görev yaptığınız kurum?

.....

2- Mezun olduğunuz lisans programı?

- a) Lisans
- b) Yüksek Lisans
- c) Doktora
- d) Sanatta Yeterlik

3- Mesleki kıdeminiz?

- a) 1-5
- b) 6-10
- c) 11-15
- d) 16-20
- e) 21 Yıldan çok

4- Akademik ünvanınız?

- a) Profesör
- b) Doçent
- c) Yardımcı Doçent
- d) Araştırma Görevlisi
- e) Öğretim Görevlisi
- f) Okutman

ANKET

Metoda ilişkin sorular

1. Bağlama öğretimi dersinde takip ettiğiniz metotlar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

2. Bağlama öğretimi dersinde takip ettiğiniz Metot ya da metotları yeterli buluyor musunuz?

- a) Kısmen yeterli buluyorum
- b) Büyük ölçüde yeterli buluyorum
- c) Hiç yeterli bulmuyorum
- d) Tamamen yeterli buluyorum

3. Piyasadaki var olan metotları, bağlama öğretimindeki yeterliği açısından değerlendirebilir misiniz?

- a) Kısmen Yeterli
- b) Büyük ölçüde Yeterli
- c) Tamamen Yeterli
- d) Yetersiz

4. Piyasadaki var olan metotların yetersizliği, aşağıdakilerin hangileriyle açıklanabilir?

(Yetersiz buluyorsanız cevaplayınız, 1 en önemli sebep) Önem sırasına göre işaretleyiniz.

- () Bona-Solfej eğitimine yeteri kadar yer verilmemesi
- () Sağ el etütlerine yeteri kadar yer verilememesi (tavır)
- () Acelite ye yeteri kadar yer verilememesi
- () Metotlarda parmak numaralandırılmasına dikkat edilmemesi
- () Metotta yer alan eserlerin çalgı eğitimi seviyesine uygun olmaması

5. Bağlama Öğretimi dersinde takip ettiğiniz Metottaki eserlerde tavırla ilgili bir çalışmaya yer veriyor musunuz?

- a) Kısmen
b) Büyük ölçüde
c) Tamamen
d) Hiç
6. Bağlama Öğretimi dersinde çalarken söyleme alışkanlığı kazandıran çalışmalara ne ölçüde yer veriyorsunuz?
- a) Kısmen
b) Büyük ölçüde
c) Tamamen
d) Hiç
7. Kapsamlı bir bağlama metodunda olması gereken sizce en önemli öğeler nelerdir?
-
.....
.....
.....
8. Kendinizin oluşturduğu bir Bağlama Metodunuz veya yazmaya yönelik bir çalışmanız var mı?
- a) Var
b) Yok
c) Üzerinde Çalışıyorum

Bağlama Öğretimine ilişkin sorular

1. Bağlama Öğretimi dersinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olanları önem sırasına göre numaralandırınız.(1 en önemli sebep)
- () Bilimsel nitelikte bağlama metodu
() Uzman bir öğretim elemanı
() İstekli ve yetenekli bir öğrenci
() Uygun ortam
() Bireysel eğitim

2. Bağlama Öğretimi dersinde öncelikli olarak sizce aşağıdakilerden hangisine daha çok ağırlık verilmelidir? Önem sırasına göre numaralandırınız. (1 en önemli sebep)

- Tavrılı çalmaya
- Eşlikli çalmaya
- Toplu çalmaya
- Deşifre
- Çalarak söyleme

3. Bağlama dersinde öğrencilerinizi başarılı buluyor musunuz?

- a) Tamamen Başarılı
- b) Kısmen Başarılı
- c) Başarılı
- d) Başarısız

4. Öğrencilerinizi başarılı olarak değerlendirdiyseniz başarılarının nedenleri aşağıdaki seçeneklerden hangisiyle açıklanabilir?

(Önem sırasına göre numaralandırınız ,1 en önemli sebep)

- Öğrencinin yetenekli ve bağlama çalgısına uyumlu olması
- Ders Metodu yada ders notlarının öğrenmeye elverişli olması
- Kişisel becerim ve tecrübemden kaynaklanıyor olması
- Öğretim yöntemlerinin yeterli olması
- Sınama ve ölçme durumlarının objektifliği

5. Öğrencilerinizi kısmen veya çok başarısız aralığında değerlendirdiyseniz başarısızlıklarının nedenleri aşağıdaki seçeneklerin hangisiyle açıklanabilir?

- a) Kendimden kaynaklanan nedenler
- b) Öğrencilerin Programlarının yüklü olması
- c) Öğretim yöntemlerinin çağdışı olması
- d) Ders metodunun ihtiyaca verememesi
- e) Sınama ve ölçme durumlarından ortaya çıkan sorunlar

Programa ilişkin sorular

1. Çalıştığınız Kurumda Bağlama Öğretimi ders müfredat programını uygun buluyor musunuz?
 - a) Kısmen uygun buluyorum
 - b) Büyük ölçüde uygun buluyorum
 - c) Tamamen uygun bulmuyorum
 - d) Hiç uygun bulmuyorum
2. Bağlama Öğretimi dersinin gerçekleştirilmesi için bu derse ayrılan süreyi yeterli buluyor musunuz?
 - a) Kısmen yeterli buluyorum
 - b) Büyük ölçüde yeterli buluyorum
 - c) Tamamen yeterli buluyorum
 - d) Hiç yeterli bulmuyorum

ÖZ GEÇMİŞ

Adı Soyadı: İbrahim GÜNEŞ

Sürekli Adresi: Hacı Osman Mescidi Mah. Cedit Paşa Cad. Dış kapı:33 Daire:
102 Sivas / Divriği

Doğum Yeri ve Yılı: Kelkit/ 1987

İlkokul: Yusuf Çiftçioğlu İlköğretim Okulu

Ortaokul: Mustafa Maruf Şahin İlköğretim Okulu

Lise: Kelkit Lisesi

Lisans: Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü

Branş: Bağlama

Çalışma Hayatı: 2010-2013 yılları arasında çeşitli okullarda ücretli öğretmenlik yaptım. 2014 yılında, Sivas'ın Divriği ilçesine atanarak ilçede bulunan, Naci Demirağ Anadolu Lisesi'nde görevimi sürdürmekteyim.